

CZWARTEK

9 października 2008
rocznik LXIII • nr 118
cena 6 Kč

tel.: 558 731 766
faks: 558740044
www.glosludu.cz
info@glosludu.cz

Pismo wychodzi
we wtorki, czwartki i soboty

GŁOS

Ludu

GAZETA POLAKÓW w Republice Czeskiej

TEMAT DNIA na str. 4:

Mała szkoła
nie boi się
dużych
projektów

Co »kraj«, to... inne tłumaczenie

REGION (dc) – Na tablicach urzędowych poszczególnych miast i gmin wiszą już informacje dotyczące miejsca i terminu wyborów do rad wojewódzkich. Publikowane są nie tylko w języku czeskim, ale i w językach mniejszości narodowych zamieszkujących dane gminy. Jakże zasady tu obowiązują?

– Informacje dotyczące wyborów publikowane są w językach mniejszości narodowych w tych województwach, w których członkowie

wszystkich mniejszości narodowych tworzą przynajmniej 5 proc. ludności – tłumaczy Jan Berousek, pracownik Urzędu Wojewódzkiego w Ostrawie, odpowiedzialny za przygotowanie wyborów. – Nasze województwo spełnia to kryterium. Drugim warunkiem jest, że w danej gminie żyje ogółem co najmniej 10 proc. członków mniejszości narodowych. W gminach, które spełniają ten limit, obwieszczenie o wyborach publikowane jest w językach wszystkich za-

mieszkujących gminę mniejszości, bez względu na ich liczebność. Dlatego nie należy się dziwić, że np. Czeski Cieszyn publikuje informacje o wyborach w 12 językach, Karwina w 11, Cierlicko w 4 itp.

Gdy przyjrzymy się bliżej polskim tekstom obwieszczeń o wyborach zamieszczonym na tablicach urzędowych poszczególnych gmin, stwierdzimy, że w różnych gminach poziom tłumaczeń jest różny – od bardzo dobrego po słaby. Jak powie-

dział redakcji J. Berousek, gminy same we własnym zakresie organizują tłumaczenie obwieszczenia o miejscu i terminie wyborów, przy czym niektóre zlecają je profesjonalnym tłumaczom, inne – członkom komisji ds. mniejszości narodowych, którzy niekoniecznie są przecież polonistami. I tak np. w Karwinie odbędą się wybory do samorządu województwa, w Trzyńcu do rad wojewódzkich, w Cz. Cieszynie do rad okręgowych (też dopuszczalne, choć

obecnie rzadziej używane tłumaczenie), w Suchej Górnej do przedstawicielstwa okręgu (określenia przedstawicielstwo nie używa się w języku polskim w znaczeniu władz samorządowych), a w Jabłonkowie nawet do samorządu kraju(!).

Różnorodność jest dziś w cenie. W tym przypadku jednak chodzi raczej o chaos, który nie najlepiej świadczy o władzach samorządowych i (niestety) o naszych polskich radnych.

Zielona szkoła także w następnych latach

CZ. CIESZYN (kor) – Podsumowanie pobytu zaolziańskich siódemklasistów na zielonej szkole w Karwi koło Jastrzębiej Góry było jednym z głównych punktów poniedziałkowego posiedzenia Rady Kongresu Polaków. Ta oceniła celowość wyjazdu dzieci do Polski bardzo pozytywnie. Równie wysoko oceniono zaplecze oraz program wraz z atrakcyjnymi wycieczkami. Radni stwierdzili, że inicjatywę tę należy kontynuować, a nawet poszerzyć w następnych latach. Podziękowano też specjalnie głównemu inicjatorowi i organizatorowi Zielonej szkoły, wiceprezesowi Rady Tadeuszowi Wantule.

Niemniej wspomniano także o nieprzyjemnym zgrzycie, jakim był błąd przewoźnika – firmy AD Chybnik, co było przyczyną opóźnienia wyjazdu dzieci. – Poczynimy wszelkie starania, żeby w przyszłości do takiej sytuacji nie mogło dojść. Stratami materialnymi obciążymy przewoźnika – powiedział „Głosowi” szef Kancelarii KP Roman Kaszper.

Kanclerz przedstawił też Radzie listę projektów, o których dofinansowanie Kongres będzie się ubiegać w 2009 r. Chodzi o działalność wydawniczą („Głos Ludu”, „Nasza Gazetka”) i funkcjonowanie Ośrodka Dokumentacyjnego KP oraz reali-

zacje projektów „Tacy Jesteśmy” i „Perspektywa 21” – wszystkie zostaną, jak zwykle, przedstawione w Ministerstwie Kultury RC. Natomiast projekt „Pytania i odpowiedzi” (dotyczy działań edukacyjnych związanych z wielokulturowością Śląska Cieszyńskiego) złożony zostanie w resorcie szkolnictwa. Rada KP poszerzyła tę listę, m.in. o dwie inicjatywy, w których Kongres chciałby uczestniczyć – obchody jubileuszu gimnazjum orłowskiego oraz ogólnopolskie uroczystości z okazji 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej.

Na posiedzeniu omówiono też wyjazd delegacji Rady KP do Warszawy (14-15 bm.), podczas którego zaplanowano spotkania z prezesem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Maciejem Płażyńskim oraz władzami Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie i Fundacji Semper Polonia. – Chcemy im podziękować za dotychczasową owocną współpracę i przedstawić naszą koncepcję dalszego współdziałania. Oczywiście z uwzględnieniem zapotrzebowań Polaków w Republice Czeskiej – wyjaśnił R. Kaszper. Dodał, że poruszono też temat wizyty nad Olzą prezydentów Lecha Kaczyńskiego i Václava Klause. Zaolzianie będą mogli się z nimi spotkać w niedzielę 12 bm. w godz. 15.00-16.15 na Rynku w Cz. Cieszynie.

Babie lato filmy niesie...

Fot. MAREK SANTARIUS

Trzydzieści filmów: polskich, czeskich i słowackich, sporo filmowych sław z tych trzech krajów, koncerty zespołu „Wagleski Fisz Emade” i kwartetu saksofonowego z Katowickiej Szkoły Muzycznej, a przede wszystkim mnóstwo miłośników kina – to rozpoczynające się dzisiaj oficjalnie w kinie „Kosmos” Trzyńskie Babie Lato Filmowe. Szesnastą edycję zaolziańskiego święta filmu otworzy o godz. 8.30 wernisaz wystawy grafik Bronisława Liberdy oraz film „Děti noci” Michaeli Pavlátovej. Na zdjęciu – szefowa sztabu organizacyjnego imprezy Maria Ciałohna oraz pełnomocnik trzyńskieckiego Klubu Kultury Tadeusz Wantula.

Historyczna wizyta, niepowtarzalna okazja

Zapraszamy na spotkanie prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i RC Václava Klause z mieszkańcami Ziemi Cieszyńskiej, które według przewidywanego programu odbędzie się na Rynku w Czeskim Cieszynie 12 października br., w godzinach 15.00 – 16.15. Przez liczny udział potwierdzmy swoją obecność na Zaolziu!

Do udziału w spotkaniu zachęca Kongres Polaków w RC.

POGODA

czwartek

piątek

dzień: 15 do 19°C
noc: 8 do 4°C
wiatr: 1 – 4 m/s

dzień: 15 do 19°C
noc: 10 do 6°C
wiatr: 1 – 4 m/s

9 771212 422041

Oszczędności z gwarancją

PRAGA – Ministerstwo Finansów RC w reakcji na globalny kryzys rynków finansowych proponuje rządowi zwiększenie gwarancji wkładów z obecnych 25 tys. euro do 50 tys. euro (co w przeliczeniu na korony daje ok. 1,236 mln koron) – poinformował o tym minister finansów RC Miroslav Kalousek. Według niego, ten krok ma charakter stały, a nie tylko przejściowy. Obecnie rząd gwarantuje 90 proc. wysokości wkładu, maksymalnie do 25 tys. euro. Według propozycji, rząd przejąłby odpowiedzialność w 100 proc. do wysokości 50 tys. euro. Minister odrzucił sugestię ČSSD, by rząd zagwarantował wszystkie wkłady.

Szpitala pod referendum

WARSZAWA – Prezydent RP Lech Kaczyński we wtorkowym wystąpieniu w TVP zapowiedział złożenie wniosku o referendum w sprawie reformy służby zdrowia. – Uważam, że ochrona zdrowia jest ostatnią dziedziną życia społecznego, w której miałyby obowiązywać zasady wolnego rynku. Pacjent nie może być traktowany jako źródło zysku, a szpital czy ośrodek zdrowia nie może być maszyną do robienia pieniędzy. Po czym dodał, że w Sejmie są ustawy przygotowane przez rząd o prywatyzacji służby zdrowia. – W najbliższym czasie zwrócę się do Senatu z wnioskiem o przeprowadzenie referendum w tej kwestii – dodał.

Islandia w kryzysie

REYKJAWIK – Ludzie wykupują wszystko ze sklepów, powoli brakuje jedzenia. Niektórzy zdecydowali się na wycofywanie oszczędności z banków, robienie zakupów na czarną godzinę. Parlament w poniedziałek przyjął ustawę o sytuacji wyjątkowej, która umożliwia państwu interwencję w działalność banków, funduszy oszczędnościowych i innych przedsiębiorstw finansowych. Urząd nadzoru finansów ma zaś prawo przejąć prowadzenie banków w całości lub częściowo. Rząd zapewnił 300 tys. mieszkańców, że stan rachunków oraz funduszy oszczędnościowych jest w całym kraju bezpieczny, prowadzi też działania, które mają wzmocnić kurs korony islandzkiej i doprowadzić do stabilności jej kursu oraz cen.

Dziesięć nominacji do »Jestemów«

CZ. CIESZYN (ep) – Znana jest już lista nominowanych do nagrody Złoty Jestem. Organizowany przez Kongres Polaków w RC projekt TACY JESTEŚMY po raz kolejny prezentuje najciekawsze zdarzenia, wybitnych ludzi i wyjątkowe sukcesy osób związanych z Zaolziem. Z ponad dwudziestu kandydatów prezes KP wybrał finałową dziesiątkę.

– Wybór został podjęty po konsultacjach w gronie różnych fachowców z naszego terenu, nie była to prywatna decyzja. Pewną rolę odegrała liczba nominacji, bo jeśli jednego kandydata zgłosiło np. 50 ludzi, to też o czymś świadczy. Staraliśmy się przede wszystkim, aby ten przekrój był jak najbardziej bogaty, prezentował przegląd naszej działalności, różnych inicjatyw – wyjaśnia prezes KP Józef Szymeczek. Nominowani to:

1. Basia Łakota – za wydanie płyty „Alter ego”.

2. „Boom” – za przygotowanie projektu, realizację i końcowy wynik w postaci musicalu młodzieżowego „Boom”, który został zrealizowany przez grupę gimnazjalistów skupionych wokół Gabriela Kopcia oraz Władysława Kubienia.

3. Galeria „Kropka” – za promocję polskiej kultury w Czechach i wsparcie artystów żyjących i tworzących w Polsce i Czechach.

4. „Górolsko Swoboda” – za promocję tradycyjnych wyrobów i opiekę nad tradycyjnymi, ludowymi rzemiosłami w ramach mikroregionu (Polska, Czechy, Słowacja).

5. Grzegorz Gašior – za utrwalanie relacji świadków XX wieku na Zaolziu oraz prezentację wyników pracy na łamach polskiego kwartalnika „Karta”.

6. Jacek Sikora – za wydanie tomiku poezji „Za późno na wiosnę”.

7. NIGHTfire – grupa młodych polskich talentów z Zaolzia za wprowadzenie alternatywnej zabawy w postaci sztuk z ogniem.

8. Władysław Kubień i George Ostafi – za wernisaż obrazów pt. „Talbouri-obrazy”, która odbyła się 12 października 2007 w czesko-cieszyńskim ośrodku kultury „Strzelnica”.

9. Zaolziańskie Towarzystwo Fotograficzne – za wprowadzenie działań skierowanych do młodzieży poprzez atrakcyjne inicjatywy oraz możliwości prezentacji w postaci wystaw.

10. Zespół Taneczny „Oldrychowice” – za uzyskanie Złotego Żywieckiego Serca i nominację do Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego w Zakopanem.

Nominowani do nagrody Złoty Jestem 2008 będą przez najbliższe tygodnie prezentowani na łamach naszej gazety, przedstawieni zostaną również podczas finału – Koncertu Galowego Tacy Jesteśmy 2008, który odbędzie się 29 listopada w Teatrze Cieszyńskim.

Był pretekst do świętowania

Współpraca pomiędzy Kołem PZKO w Boguminie Skrzeczoniu a polskim Towarzystwem Miłośników Grodkowa trwa już 35 lat. Kiedy nawiązywano pierwsze kontakty, Koło przesowało rzutki organizator Eryk Czerny. Jako że każda rocznica to znakomity pretekst do świętowania, ale także do podsumowań i refleksji o tym, co było i co może jeszcze się zdarzyć, w pierwszy październikowy weekend wybrali się do Polski na zaproszenie grodkowskich przyjaciół skrzeczności pezetkaowcy. Z prezesem Bogusławem Czapekiem, z chórem mieszanym „Hasło”, zespołem kabaretowym „Andrusi” i drużyną piłkarską.

Towarzyszili im przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Boguminie – Antonie i František Waltrowie, oraz członek Zarządu Głównego PZKO Franciszek Bałon. W ramach obchodów 35-lecia współpracy w grodkowskim Domu Kultury odbył się uroczysty koncert. Oba

skrzeczności zespoły artystyczne spotkały się z bardzo serdecznym przyjęciem. Chór „Hasło”, którego dyrygentką jest Irena Szeliga, wystąpił także w kościele. Rocznicowe uroczystości zwieńczyła wspólna biesiada. Były wzajemne gratulacje, były podziękowania i odznaczenia dla ludzi, którzy najbardziej zasłużyli się w pracy na rzecz partnerskich stosunków. PZKO-wskimi Złotymi Odznakami „Za zasługi” udekorowano dyrektora grodkowskiego Domu Kultury Stanisława Wieczorka oraz długoletniego wiceprezesa Towarzystwa Miłośników Grodkowa Tadeusza Zaleskiego.

Zarówno prezes Koła PZKO Bogusław Czapek, jak i przewodnicząca grodkowskiego Towarzystwa Janina Podgórna zadeklarowali chęć kontynuowania współpracy, atrakcyjnej niewątpliwie i korzystnej dla obu stron. Warto dodać, że duży sukces odnieśli w Grodkowie tym razem także skrzeczności piłkarze, ich drużyna z kierownikiem Toma-

szem Szeligą wygrała bowiem turniej minipółki nożnej.

Jak powiedział po powrocie z Polski sekretarz Koła Tadeusz Guziur, pora myśleć o następnych wspólnych inicjatywach. Przypomniał, że obecnie współpracuje już ze sobą trzecie pokolenie społeczników. – W nasze ślady kilka lat temu postanowili pójść także samorządy Grodkowa i Bogumina. To na pewno powód do satysfakcji – mówi. – Dobrosąsiedzkich, przyjacielskich kontaktów nigdy nie może być za wiele. Można dziś co prawda swobodnie podróżować, zwiedzać, poznawać, ale zawsze to miło odwiedzać dobrych i sprawdzonych przyjaciół, z którymi łączą nas podobne doświadczenia i wspólne zainteresowania. Perspektywa występów przed polską publicznością to też duża motywacja i ogromne wyzwanie dla naszych zespołów. Każdy udany koncert to jak zastrzyk nowej energii.

O konkretnej formie i treści wzajemnych stosunków u progu kolejnego 35-lecia pezetkaowcy wspólnie z grodkowskimi partnerami zdecydowali na początku przyszłego roku, kiedy to w skrzeczności Domu PZKO zaplanowano kolejne robocze spotkanie. (h)

DOMY I ŚWIETLICE PZKO (77) Bogumin Szonychel

Koło w obecnej dzielnicy Bogumina, Szonychlu, które obejmuje również osadę Kopytów, zostało powołane do życia 30 listopada 1947 r. Znajduje się na obrzeżach, na samej granicy Śląska Cieszyńskiego. Stanowisko pierwszego prezesa piastował Józef Strzybny. Tutejsi pezetkaowcy nie mają własnego Domu. Na imprezach spotykali się w byłej gospodzie „U Groborza”, nie będącej własnością Koła. Obecnie korzystają z lokalu znajdującego się w prywatnym domu pani Michłowej, w którym jeszcze niedawno mieściła się Miejsca Organizacja Czeskiego Czerwonego Krzyża. Ich aktywność jest ograniczona trudnymi warunkami i małą liczebnością, bo jest to jedno z najmniejszych pezetkaowskich kół.

CZESŁAW GAMROT

Miejsce spotkań pezetkaowców z Szonychla i Kopytowa.

Fot. CZESŁAW GAMROT

MOIM ZDANIEM ELŻBIETY PRZYCKO

Magia słów

Kiedy ostatnio czeskie media nagłaśniały nie taki znów nowy spór o to, jak powinien nazywać się urlop macierzyński, który według matek wcale nie jest urlopem, pomyślałam od razu o całej masie rzeczy, które jednak z macierzyństwem wcale się nie kojarzą. Nie po raz pierwszy stwierdzono, że nazwa nie odpowiada rzeczywistości. Podczas gdy jednak wychowywanie dziecka nigdy nie było urlopem pod gruszą (stąd pomysły na takie nazwy, jak praca macierzyńska czy wręcz macierzyńska harówka), bywają rzeczy, z którymi w pewnym momencie historia obeszła się dosyć lekceważąco. Taki np. Gorzów Wielkopolski, który z Wielkopolską ma tyle wspólnego, co Czeski Cieszyn z Czechami.

Jak wiadomo, Gorzów Wielkopolski leży w województwie lubuskim, a Czeski Cieszyn na Śląsku, nad rzeką Olszą zresztą. Jak na razie jednak ani geograficzna, ani historyczna niekonsekwencja nie przekonały tych, których miały przekonać, że coś z tym trzeba zrobić. Nikomu by to może nie przeszkadzało, gdyby nie to, że słowa istnieją czasem dłużej niż rzeczy, w związku z czym może się kiedyś porobić galimatias. Dla wielu osób nie ma to znaczenia, ot, tylko nazwa, przecież i tak wszyscy wiemy, że Olše to po prostu Olza. A poza tym jest wiele ważniejszych problemów... Czy naprawdę? przycko@glosludu.cz

Lepiej już było

OSTRAWA (mro) – Z jednej strony silna korona, wysokie ceny energii i surowców, niepewna sytuacja ekonomiczna na rynku światowym, a z drugiej niesłychany boom inwestycyjny, sprzyjające przemiany demograficzne (odchodzą na emeryturę liczne powojenne roczniki, zaś do pracy przychodzi niż demograficzny) oraz niepewność, czy pracownicy sezonowi znajdą popyt na swoje usługi – te wszystkie czynniki wpływają na rynek pracy i stopę bezrobocia w regionie. Planuje się, że do końca br. sięgnie ona najwyżej 7,9 proc.

Nie odbiegają od tych tendencji założenia rozwoju rynku pracy w Karwińsku. Radek Foldyna – nowy dyrektor Urzędu Pracy w Karwinie ma jednak optymistyczne dane. Od początku roku jego placówka odnotowała spadek bezrobocia. Obecnie jego stopa wynosi tam 11,43 proc. Od sierpnia do września ubył 190 bezrobotnych, zaś w porównaniu z tym samym okresem roku ub. odnotowano spadek bezrobocia o rekordowych 20,3 proc. Innymi słowy, pracę znalazło ponad 4000 osób.

Libor Černý – dyrektor Urzędu Pracy we Frydku-Mistku podał, że stopa bezrobocia wynosi tu 5,75 proc. Nie ma powodów do zmartwień, gdyż w powiecie prowadzi

się wielkie inwestycje główne i poddostawcze, a UP oferuje ponad 3500 wolnych miejsc pracy. – Jednak kryzys światowy może dotknąć zakładów produkujących głównie na eksport – zauważył.

Dodajmy, że do wymienionych czynników mających wpływ na morawsko-śląski rynek pracy dochodzi jeszcze europejski. Jak podano, być może nastąpi fala powrotów emigrantów z Wielkiej Brytanii i Irlandii. W związku z kryzysem w Irlandii wydłużają się bowiem kolejki przed tamtejszymi urzędami pracy, dwukrotnie wzrosło bezrobocie, a agencje zatrudnienia nie mają już ofert. (W Irlandii dotychczas pracowało 20 tys. obywateli RC.)

– Ten trend na pewno odbije się na regionalnym rynku pracy – zaznaczyła rzeczniczka UP w Ostrawie Svatava Baďurová. Jednym tchem jednak dodała, że region rozwija się w zupełnie odmiennych od panujących w RC i Europie Zachodniej warunkach. Po głębokim kryzysie restrukturyzacyjnym związanym z wąskoprofilowym rynkiem pracy i gęstością zamieszkania, w tej chwili dobrze rokuje na przyszłość. – Choć tempo spadku bezrobocia zapewne się zmniejszy, to jednak rynek pracy winien się w województwie rozwijać nadal – podsumowała.

Nowe okna stłumią hałas

OSTRAWA/TRZANOWICE (dc) – W dziesięciu domach jednorodzinnych stojących w pobliżu nowo wybudowanej drogi szybkiego ruchu R48 z Toszonowic do Cz. Cieszyna mają zostać zainstalowane nowe, bardziej dźwiękoszczelne okna. Chodzi o domy, w których podczas pomiarów natężenia hałasu stwierdzono wyższy jego poziom, niż dopuszcza norma.

Pomiary zostały przeprowadzone na żądanie wojewódzkiego inspektora sanitarnego. Inwestor, Dyrekcja Dróg i Autostrad (DDA) w Ostrawie, wykonał je w 25 punktach wzdłuż całej trasy. Irena Krzyżanek, menedżer zespołu projektowego DDA, podała naszej gazecie, że limity dzienne (60 dB) w żadnym z miejsc nie zostały przekroczone, natomiast limity nocne, które są niższe (50 dB), zostały przekroczone w kilku miejscach – lecz tylko nieznacznie (najwyżej o 1,8 dB, co jest tzw. błędem pomiaru). Niemniej DDA zaproponowała właścicielom domów, których to dotyczy, wymianę okien. – Takie rozwiązanie jest możliwe tylko w miejscach, gdzie domy stoją pojedynczo i próba wybudowania ekranu akustycznego nie rozwiąże problemu – tłumaczy I. Krzyżanek. – Chodzi zwłaszcza o domy znajdujące się powyżej drogi, gdzie nawet wyso-

kie ekrany nie zdadzą egzaminu. Ekrany pojawią się w miejscach, gdzie wybudowanie dodatkowych osłon może być korzystne dla większej liczby domów – 2538 m kw. ekranów dobudowanych zostanie w Żukowie Dolnym.

Tylko w dwóch przypadkach limit nocny został przekroczony o więcej niż 1,8 dB. Z właścicielami domów DDA prowadzi rozmowy indywidualne.

– W naszej gminie wymiana okien dotyczy trzech domów – powiedział „Głosowi” wójt Trzanowic Jan Tomczek. Dodał, że na wzmógłony hałas po oddaniu do użytku drogi R48 skarżyli się właściciele 6 domów, lecz faktyczne przekroczenie normy stwierdzono tylko w połowie przypadków.

I. Krzyżanek zwraca uwagę na to, że rozpatrując problem wzmógłonego hałasu wzdłuż R48, trzeba jednak wziąć pod uwagę niezaprzeczalne korzyści, jakie ona przyniosła. – Doszło do wyraźnego obniżenia poziomu hałasu wzdłuż starej drogi (o komforcie jazdy i bezpieczeństwie nie wspominając). Po otwarciu autostrady D47 powinno zresztą zmniejszyć się natężenie ruchu kołowego na R48 o co najmniej 18 proc. Z autostrady powinny korzystać zwłaszcza tiry – wymienia.

Havla analiza mechanizmów władzy

Scena Polska przygotowała na sobotę pierwszą w tym sezonie premierę. A zanoszą się na wielkie wydarzenie teatralne. Po widzach w Pradze i Londynie także Zaolzie będą mogli obejrzeć najnowszą, głośną sztukę Václava Havla pt. „Odejścia”. Chodzi o prapremierę tego spektaklu w języku polskim, a jego reżyserii podjął się współpracujący od lat z Teatrem Cieszyńskim polski reżyser Józef Zbigniew Czernecki.

Widział pan tę sztukę w polskim teatrze „Archa”?

Tak, ale poszedłem na to przedstawienie dopiero wtedy, kiedy wiedziałem, że będę tę sztukę realizować w Scenie Polskiej, kiedy już pracowałem przez jakiś czas zarówno z przekładem Andrzeja Jagodzińskiego, jak i z czeskim tekstem, kiedy wreszcie wyrobiłem sobie wyobrażenie o tym spektaklu, miałem jego wizję, obsadę i scenografię. No i pozwoliłem sobie pójść do „Archi” po pierwszych próbach w Cz. Cieszynie. Uczyniłem tak dlatego, by – nie daj Boże – nie kierować się pracą swoich kolegów. Bo potem reżyserowi bywa ciężko – nie może uciec od tego, co zobaczył, albo tak się zainspiruje, że robi jakiś plagiat. Może być też sytuacja odwrotna – aby nie być oskarżonym o plagiat, na siłę wymyśla coś innego. Kiedy więc wiedziałem, w jakiej konwencji, w jakiej estetyce będę się poruszał, wpadłem na przedstawienie w Pradze.

I o dziwo, muszę przyznać, że niektóre rzeczy, które sobie tu wymyśliłem, widziałem w „Arsze”. Ale to chyba reżyserskie sugestie autora są na tyle silne, że inaczej nie da się tego zrobić. Bo Havel jest przecież doświadczonym dramaturgiem i pisze wprost w scenariuszu, jak ma wyglądać scenografia, jak mają się poruszać aktorzy... Ale, oczywiście, trzeba też dostosować sztukę do warunków w konkretnym teatrze, do danej przestrzeni.

Kiedy Havel powiedział, że ma nową sztukę, wielu obawiało się, że będzie to kolejny tekst polityczny. Dlatego też może prascy realizatorzy „Odejść” starali się unikać pewnych skojarzeń z czeską polityką. Teatr „Orange Tree” w Londynie

uczynił podobno wprost przeciwnie... Jak jest u pana?

Ja staram się iść za sugestią autora i próbuję ten tekst uniwersalizować na ile to jest możliwe. Jest to uniwersalizacja w sensie analizy i pokazywania systemu: jak ten system działa, bez tego czytania „kluczem”, o którym pan mówi. Część ludzi właśnie próbowała tekst Havla czytać politycznie, szukali aluzji do niektórych postaci z czeskiej sceny politycznej. Ale to zubaża tę sztukę. Havel stara się analizować w tej sztuce sam mechanizm, jak on funkcjonuje. Nie napisał sztuki stricte politycznej. On generalnie rzuca temat funkcjonowania władzy, korupcji władzy, jej demoralizacji. I o tym autor chce z nami rozmawiać za pomocą środków artystycznych, które są mu najbliższe, czyli środków teatralnych. Chce bowiem trafić do szerszego kręgu odbiorców, rozmówców. A do niego dociera się łatwiej poprzez teatr, film...

Ale Havel rozmawia jak intelektualista, jak filozof z doświadczeniem bycia na tych szczytach władzy. Rozmawia o tej władzy, która kieruje społeczeństwem, o zależnościach między władzą a społeczeństwem. No i często w tekście podchodzi z ironią do siebie, swoich przemówień, wypowiedzi. Ale czyni tak z pewną goryczą, zdaje się mówić: *przecież jest to banalne, ale prawdziwe.*

Chodzi zatem o tekst dojrzały od poprzednich, napisany przez człowieka z doświadczeniami politycznymi, często nie najweselszymi...

Na pewno. I dlatego było błędem to, że część ludzi starała się interpretować „Odejścia” porównując je z tymi poprzednimi przedstawieniami, np. z tymi z Vaňkiem w roli głównej. Ale Havel mówi obecnie: Patrzcie, z tych Vaňków stali się politycy, posłowie, prezydenci. Tylko że jakoś szybko zapomnieli, że o coś walczyli, o pewne wartości. I jak sami otrzymali te stanowiska, na których mogliby o tych wartościach ludziom przypominać, bardzo szybko o tych wartościach zapomnieli. Tu zatem możemy widzieć i gorycz Havla, ale też jego odwagę, kiedy mówi na ten temat.

Reżyser Józef Zbigniew Czernecki podczas próby sztuki Václava Havla „Odejścia” w Scenie Polskiej Teatru Cieszyńskiego.

Z tego powodu sztuka Havla na pewno będzie inaczej odbierana na Zachodzie, a inaczej w byłych „demoludach”, które mają podobne do RC doświadczenia. Wiem, że „Odejścia” w przekładzie A. Jagodzińskiego zamierza wystawić kilka polskich teatrów. Jak, pana zdaniem, udało mu się przełożyć tekst Havla?

Andrzej jest nadwornym tłumaczem Havla, zna i rozumie doskonale czeskie realia, bo spędził tu ponad 15 lat na różnych stanowiskach. Mam zatem do niego pełne zaufanie. Ale z ciekawością zerkalem na ten polski tekst. Bo zawsze jest ciekawie, kiedy człowiek umie przeczytać sztukę w oryginale, a potem dostanie jej polskie tłumaczenie. Bo inna jest melodyka języka, znaczenie pewnych słów. Tłumaczenie Andrzeja jest jednak bardzo dobre i świetnie oddaje całą Havlowską poetykę oraz przybliży ją polskiemu czytelnikowi.

A pierwsza część pytania – o odbiór „Odejść” w byłych „demoludach”... Na pewno w tej części Europy rzeczywiście będzie tendencja czytania tego tekstu poprzez historyczne doświadczenia. Bo wszędzie u nas widzieliśmy byłych opozycjo-

nistów, rewolucjonistów z podziemia, którzy przyszli i przejęli władzę. No i widzieliśmy, kiedy te nasze rewolucje, jak to zazwyczaj już bywa, zaczęły pożerać własne dzieci. W końcu pojawili się nowi rewolucjoniści, którzy mieli pretensje już nie do „komuny”, ale właśnie do swoich poprzedników na najwyż-

szych stanowiskach. I tu się zaczął rodzić dramat sprawowania władzy w państwach postkomunistycznych. I stąd czytanie tekstu Havla przy pomocy wspomnianego już „klucza”.

Ale jak widać, np. po angielskiej premierze, także Zachód nie chce czytać Havla poprzez pryzmat Szekspira czy Machiavellego, którzy też analizowali mechanizm władzy. A przecież do tego nurtu uniwersalistycznego chciał nawiązać właśnie Havel. Mam wrażenie, że Zachód patrzy nadal na Havla czy Mrożka jako na pisarzy z „demoludów”, sądzi, że nie mogą oni tworzyć dzieł uniwersalnych. Miejmy jednak nadzieję, że to się już wreszcie zmieni...

Pojutrze premiera „Odejść” w Teatrze Cieszyńskim. Jak pan sądzi, w jaki sposób odczytają tę sztukę widzowie nad Olzą?

Sam jestem ciekaw. W każdym bądź razie staram się unikać jakichkolwiek aluzji do sceny politycznej – czeskiej czy polskiej. Kiedy tylko mogę, idę za myślą autora i próbuję uniwersalizować. Ale gdy sobie ktoś „przeczyta”, że na scenie chodzi o tego, a nie innego polityka, to nie mogę mu tego zabronić.

Rozmawiał: JACEK SIKORA

Polska prapremiera »Odejść«

Po praskiej – światowej premierze, która miała miejsce w maju w teatrze „Archa”, i wrześniowej w Londynie, najnowszą sztuką Václava Havla pt. „Odejścia” wystawiona zostanie w Scenie Polskiej. Premiera w Scenie Polskiej jest więc trzecią realizacją tego tytułu, a zarazem pierwszą w języku polskim.

„Odejścia” (tytuł oryginału *Odcházení*) to pierwsza po prawie dwudziestu latach sztuka Havla. W jednym z wywiadów autor powiedział, że czerpał z doświadczeń w urzędzie, ale bohaterowie sztuki nie odpowiadają żadnym konkretnym osobom. Dodał również, że *sztuki, jak wiadomo, przeznaczone są do grania, a nie do czytania. Tekst sztuki jest właściwie półproduktem.*

Spektakl wyreżyserował Józef Z. Czernecki, który od wielu lat współpracuje ze Sceną Polską, scenografię i kostiumy zaprojektowała Anna Franta. Autorem tłumaczenia jest Andrzej S. Jagodziński. W spektaklu występuje cały zespół Sceny Polskiej.

Premiera rozpocznie się w sobotę 11 października o godz. 17.30 w Teatrze Cieszyńskim w Czeskim Cieszynie. **Scena Polska**

MARIONETKI

FELIETON HALINY SIKORY

„Prezesowo, cóż se tak starosz?” – zapytała wyraźnie zaniepokojona Marynka. Prezesowa siedziała na ławeczce przed domem z głową opartą o obie ręce. Jęczała i jęczała. Ale nie powiedziała ani słówka, nijak nie chciała zdradzić, jaki problem ją zżera.

Po paru minutach nabrała powietrza w płuca i wyrzuciła z siebie: „Prezes zanimóg”.

„Jyndrysku, a cóż mu je?” – przeraziła się nie na żarty Marynka.

„Ale, przedwyborczy kryzys” – odpowiedziała Prezesowa i dalej się zamartwiała.

„Nie rozumiem, jaki kryzys? Gdo go zdiagnozował?”

„Kryzys przedwyborczy, zdiagnozowałał go jo, ale co z tym robić, to fakt nie wiym. Gdyby mu tak szło co na receptis napisać a tak” – mamrotała Prezesowa.

„A jak to se przejawio? Kaj to świnstwo chytnyl? Jak żółtaczke kaj w autobusie, czy jak?” – dopytywała się Marynka.

„Chytnyl to u nas w obywaku, jak Głos czytał. A powiedział, że lygo, że ón w tym cyrkusie broł udziału nie bedzie. A niech se do Cieszyna jedzie wiceprezes” – wyjaśniła Prezesowa.

„A cóż w tym Głosie takigo przeczytał?”

„Przeczytał, że na Konwencie Prezesów o polityce a o wyborach bedóm mówić. A że kandydatów pozwa-

li, że nie wiedzóm, gdo przidzie a tak. Tóz mój chłop powiedział, że lygo, że ón w tym cyrkusie broł udziału nie bedzie. Bo ón po dziedzinie gónil nie bedzie a ludzióm, co majóm wybierać, radzić. Ze ón je człónkym zwióznku od oświaty i kultury, a ni od polityki” – wytłumaczyła Prezesowa.

Marynka pomyślała, pomyślała i odpowiedziała: „Tóz to eszcze wydzierzysz, Kónwent bedzie tyn tydziyń, a potym zaś se wszystko do normalu wróci. Dyć tobie to może być ganc jedno, czy jedzie na tyn Kónwent, czy też ni”.

„To, czy jedzie, czy ni, mi je ganc jedno. Ale ón legnył, a teraz całe odbywani je na mnie. W kómpielce se nóm baterija zepsuła, a ón legnył, i nie sprawuje. A tak jo se wieczór myjym w kuchni w zmywie. Moc wygodne to ni ma”.

„Ci powiym, że to se nazywo prawdziwe cierpiyni dlo polskości, to myci se we zmywie w kuchni” – przyznała Marynka.

„Ja, ja, óni robióm wielkóm polityke, choć jóm nie umióm, a my baby ponoszmy kónsekwencje” – zgodziła się z nią Prezesowa i dodała: „I powiym ci, że pokiył se kulture robić nie bedóm a politykóm se bedóm bawić, tóz my bedymy kónsekwencje fórt ponosiył”.

sikorova@glosludu.cz

Kryzys przedwyborczy

Koncert »Hutnika« z orkiestrą

W Domu Kultury Trisia w Trzyńcu Tarasie odbędzie się 11 bm. długo oczekiwany koncert Polskiego Zespołu Śpiewaczego „Hutnik”. Ten reprezentacyjny chór miasta Trzyńca wystąpi wraz z cenioną Trzyńską Orkiestrą Kameralną ze specjalnie w tym celu przygotowanym nowym repertuarem. Miłośnicy muzyki będą mogli usłyszeć m.in. utwory P. Kalety, I. Paderewskiego,

J. Brahmsa, P. Fiali, G. F. Haendla, F. Schuberta, A. Vivaldiego, J. Świdra i T. Maklakiewicza. W partiach solowych wystąpią Władysław Czepiec (tenor), Andrea Pyszko (sopran), Alena Kostkova (flet prosty) i Beata Drzewiecka (fortepian, organy). Koncert poprowadzą dyrygenci Cezary Drzewiecki i A. Kostkova, w roli konferansjerki wystąpi Urszula Wałach. Początek o godz. 18.00 (k)

Morawskie inspiracje

CZ. CIESZYN (ep) – „Kropka i przyjaciele” – taki tytuł nosi nowa wystawa prezentowana w galerii „Kropka”. Jest ona pokłosiem zorganizowanego przez galerię pleneru malarskiego, w którym uczestniczyli artyści z Polski i Czech. W czasie 10-dniowego wyjazdu do Strachotina na Morawach powstały różnorodne obrazy, najczęściej pejzaże pięknych okolic. – *Strachotin to miejscowość bardzo urokliwa, wymarzona do zwiedzania, ale i odpoczywania* – mówił w czasie piątkowego wernisażu wystawy Dariusz Kornowski. – *Pomysł zorganizowania tego pleneru tlił się w nas od dawna, ale kiedy odwiedziliśmy naszych gospodarzy w Strachotinie i zobaczyliśmy tamtejszą okolicę oraz warunki, od razu się zdecydowaliśmy.*

Wystawa zaskakuje barwnością, żywością kolorów, ale i różnorodnością inspiracji. Powstałe na Morawach obrazy oglądać można do 6 listopada.

Mała szkoła nie boi się dużych projektów

Polska jednoklasowa szkoła w Nieborach nie figuruje w spisie szkół – jest bowiem częścią PSP w Ropicy. W szkole ropickiej kształcą się w br. szkolnym 22 dzieci, przy czym dwunastka z nich uczęszcza do klasy w Nieborach.

Rozmawiając z nauczycielkami z nieborowskiej szkoły Lidią Rucką (która uczy również w Ropicy) i Ewą Studnicką, szybko zaczynam rozumieć, że tutejsza, prawdziwie rodzinna szkoła, nie mogłaby istnieć, gdyby nie dobra wola i zaangażowanie wszystkich zainteresowanych stron – dyrekcji szkoły w Ropicy (która jest notabene czeska), władz Ropicy i Trzyńca, które muszą dojeżdżać do porozumienia w sprawie finansowania szkoły leżącej na terenie Trzyńca, a będącej częścią podmiotu prawnego w Ropicy, a także rodziców. Przydział dzieci do klas wygląda bowiem w ropickiej PSP następująco: klasa pierwsza otwierana jest w tej miejscowości, w której dzieci jest więcej – z reguły na przemian w Ropicy i w Nieborach. Gdy sprawa nie jest jednoznaczna, rodzice muszą wspólnie dokonać wyboru. – *Czasem były z tym problemy – przyznają nauczycielki. – Ale rodzice zawsze dogadywali się.* Tych klas, które w danym roku otwierane są w Ropicy, nie ma w Nieborach – i na odwrót. Niektórym rodzinom komplikuje to życie – zdarza się bowiem, że jedno dziecko chodzi do szkoły w Ropicy, drugie w Nieborach. I wtedy każde z dzieci trzeba odprowadzać do innej szkoły. Ucznia pierwszej czy drugiej klasy trudno posłać do szkoły samego,

tym bardziej, że nieborowska szkoła stoi przy bardzo ruchliwej drodze, po której poruszają się kolumny tirów. Nauczycielki starają się pomóc w tej sytuacji. – *Odbieramy dzieci i odprowadzamy je na przystanek po lekcjach – mówią.*

Rotunda na kilka sposobów

W tym roku w Nieborach działają klasy: pierwsza, trzecia i piąta. – *W ubiegłym roku mieliśmy klasę drugą i czwartą – mówi Lidia Rucka.* Właśnie ubiegłorocznymi czwartoklasistami pod jej kierownictwem przez prawie pół roku opracowywali zintegrowany projekt pn. „Historia naszych państw oczami czwartaków”. W jego ramach klasa czwarta, zgodnie z planami nauczania, zapoznaje się z podstawowymi wiadomościami na temat państwowości czeskiej. L. Rucka postanowiła poszerzyć zagadnienie o ten sam okres w historii Polski, a na dodatek jeszcze przyjrzeć się bliżej historii Śląska Cieszyńskiego. Uczniowie sami zbierali informacje, korzystając z Internetu, encyklopedii, książek. W ten sposób powstały zeszyty ze zdjęciami oraz plansze poświęcone poszczególnym zagadnieniom i postaciom historycznym.

– *Kilkakrotnie wyjeżdżaliśmy do Cieszyna, aby zwiedzić Muzeum Ślą-*

ska Cieszyńskiego, Wzgórze Zamkowe i inne zabytki. Udaliśmy się też do rezerwatu archeologicznego w Kocobędzu Podoborze. W plenerze szkicowaliśmy cieszyńską rotundę, którą potem, w szkole, rysowaliśmy węglem – przybliżyliśmy szczegóły projektu nauczycielka. Dodajmy, że dzieci nie tylko rysowały, ale również tworzyły na kole garncarskim bardzo piękne modele rotundy. W ten sam sposób powstały również naczynia starych Słowian, podobne do tych, które uczniowie oglądali w Podoborze. W wyjazdach towarzyszyli czwartoklasistom również ich młodszy koleżdy z klasy drugiej. Choć sami nie brali udziału w realizacji projektu, ekskursje historyczne również im wyszły z pewnością na korzyść.

Pokłosiem kilkumiesięcznej pracy była wystawka, którą można było w czerwcu br. obejrzeć w Domu PZKO na uroczystościach jubileuszu 100-lecia budynku szkoły. Jak to jednak bywa na podobnych imprezach, na które przychodzą tłumy, nie było warunków do spokojnego obejrzenia wystawy. Dlatego teraz została zainstalowana raz jeszcze – w szkole. Prezentuje się ładnie i ciekawie – czwórce uczniów (Karolinie, Teresie, Łucji i Tadeuszowi) oraz ich nauczycielce należą się słowa uznania.

Tort Sachera i klocki LEGO

Kolejną specjalnością nieborowskiej szkoły jest organizowany co roku wiosną „Dzień Europejski”. Jest

Fot. autorstwa

Ceramiczne modele cieszyńskiej rotundy bardzo się dzieciom udały. Z lewej nauczycielka Lidia Rucka – pomysłodawczyni całej akcji.

on podsumowaniem wiadomości o krajach Europy, które przerabia klasa piąta. Było już „Europejskie śniadanie” połączone z degustacją przygotowanych przez dzieci potraw, m.in. słynnego wiedeńskiego tortu Sachera, była wystawka prezentująca poszczególne kraje Europy, zaś w ub. roku szkolnym urządzono „Dzień Danii” – szczególnie atrakcyjny dla dzieci ze względu na to, że Dania jest ojczyzną klocków LEGO oraz H. Ch. Andersena. – *W tym roku szkolnym chcemy przygotować katalog biura podróży poświęcony krajom Europy – zdradziła nam temat kolejnej „europejskiej” imprezy Lidia Rucka.*

W rozmowie zahaczamy o problem języka, jakim posługują się

dzieci. Do poprawnej polszczyzny ma on, podobnie jak w innych szkołach na Zaolziu, daleko. Dlatego nauczycielki w nieborowskiej szkole starają się, by dzieci miały – w ramach możliwości – jak najczęstszy kontakt z żywym polskim słowem. – *Również organizując ekskursje z takich przedmiotów, jak nauka o przyrodzie, korzystamy z polskich propozycji. Godna polecenia jest np. ścieżka przyrodniczo-edukacyjna „Olza” w Istebnej, po której oprowadza nas pracownik nadleśnictwa w interesujący sposób opowiadający o przyrodzie – przybliżyła L. Rucka jedną z możliwości, z których mogłyby skorzystać również inne szkoły.*

DANUTA CHLUP

DACIE PIERWSZEŃSTWO OBIETNICOM, CZY SPRAWDZONEJ PEWNOŚCI?

GL-599

EDUARD MATYKIEWICZ

KANDYDAT DO SENATU PRC

W innej formie, a mianowicie prośbą o zastanowienie się nad moją kandydaturą, chcę do Was przemówić i ja. Moi „krytycy polityczni” mówią o mnie, że niczego nie zrobiłem na rzecz regionu karwińskiego oraz że mam tylko minimalne poparcie. Według ich wyliczeń, tym minimalnym poparciem jest 30 proc. obywateli. W przeciwieństwie do nich, jako polityk opozycyjny, nie uważam tego za niepowodzenie. Nie jestem zwolennikiem samochwalstwa, ale wiem, że inny pogląd mają na to na przykład moi koledzy w Senacie bez względu na przynależność partyjną. Nie przeszkadza im nawet mój sposób wysławiania się, kiedy nie mówię poprawnie po czesku. Wiadomo powszechnie, że mam polską narodowość i nigdy się tego nie wstydzę. Inne zdanie mają o mnie również ci, którzy zalecili moją ponowną kandydaturę.

A co robię na rzecz Karwińskiego? Przecież decydowanie o ustawach, takich jak np. reforma emerytalna, zapewnienie opieki zdrowotnej z opłatami włącz-

nie, szkolnictwo, środowisko naturalne czy też ustawy podatkowe mające wpływ na rozwój miast i gmin, są ustawami, które dotyczą również mieszkańców tego regionu. Praca Senatu dotyczy ustaw, a nie pieniędzy! O moich decyzjach powszechnie wiadomo, że nie głosuję za ustawami, które są w sprzeczności z Konstytucją Republiki lub które negatywnie przekładają się na potrzeby obywateli.

Poza działalnością legislacyjną w Senacie nie odmawiałem wsparcia różnym stowarzyszeniom obywatelskim w regionie. Tak postępowałem dla wspierania działalności organizacji młodzieżowych, PZKO lub innych organizacji. Po raz drugi objąłem też patronat nad Festiwalem Kultur Narodowych w mieście Orłowa. Z przyjemnością wsparłem wydanie publikacji książkowej z okazji okrągłego jubileuszu chóru „Przyjaźń”, a już teraz mogę obiecać, że chętnie tak uczynię również z okazji jubileuszu chóru „Dźwięk”.

Szanowni Państwo,

funkcję senatora traktowałem jako służbę dla dobra publicznego. Pragnę podziękować za zaufanie, którym mnie obdarzyliście, za poparcie, które czułem, oraz za zrozumienie dla mojego postępowania. Jest dla mnie honorem przyjąć na siebie odpowiedzialność oraz reprezentować Wasze interesy. Jeśli tak zadecydujecie, podejmę się tego również w kolejnej kadencji.

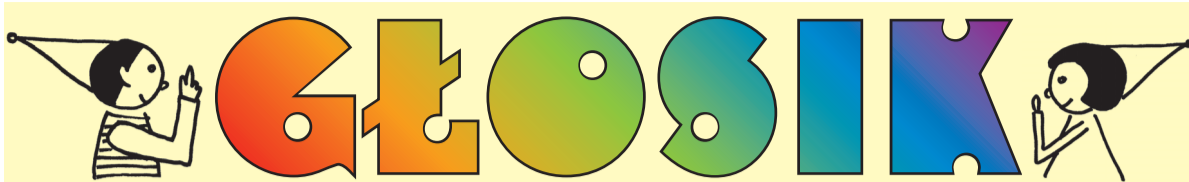
Serdecznie dziękuję za Wasze poparcie oraz oddane na mnie głosy.

Eduard Matykiewicz

Szanowni Obywatele,

pozostaje już tylko kilka dni do wyborów, kiedy to, korzystając ze swojego prawa, zadecydujecie o tym, kto będzie Was reprezentował w Senacie Parlamentu RC. Wraz ze zbliżającymi się wyborami nasze miasta i gminy wypełniają się billboardami, spotami reklamowymi oraz innymi materiałami propagacyjnymi, kiedy każdy z kandydatów chce Was przekonać o tym, że to właśnie jego należy wybierać.

Kochani czytelnicy,

choć czasami jeszcze zdarzy się cieplejszy dzień, to najczęściej na dworze jest buro i ponuro. A co można robić w taką pogodę? Najlepiej usiąść w kąciaku z kubkiem herbaty, nakryć się kocem i rozpocząć wspaniałą przygodę z książką w ręku. Zobaczycie, że to dużo większa przyjemność od oglądania telewizji, czy też wiecznego mrużenia w stronę rodziców: – *Nudzę się!* Przyjemność jest dużo większa, kiedy czytamy dla kogoś. Może młodsze rodzeństwo z chęcią posłucha bajeczki albo wiersza Juliana Tuwima „Abecadło”, który zamieściliśmy obok? A może mama przygo-

towująca kolację ucieszy się, kiedy przeczytacie jej jakieś krótkie opowiadanie?

Zalóżcie więc kalosze i płaszcz przeciwdeszczowy i wybierzcie się do biblioteki. Namawiamy Was gorąco do lektury. W przerwie możecie rozwiązać naszą krzyżówkę, a rozwiązanie wysłać do redakcji. To nic nie kosztuje, bo odpowiedź można wysłać e-mailem na adres sikorova@glosludu.cz. Dla leni też mamy coś ciekawego. Okazuje się, że w dzisiejszych czasach mogą już czytać za nas komputery! Pozdrawiają

Głosik i Ludmiłka

Abecadło

*Abecadło z pieca spadło,
O ziemię się hukło,
Rozszarpało się po kątach,
Strasznie się potłukło:
I – zgubiło kropeczkę,
H – złamało kładeczkę,
B – zbiło sobie brzuszki,
A – zwichnęło nóżki,
O – jak balon pękło,
aż się P przelekleło.
T – daszek zgubiło,
L – do U wskoczyło,
S – się wyprostowało,
R – prawą nogę złamało,
W – stanęło do góry dnem
i udaje, że jest M.*

Julian Tuwim

4. Międzynarodowy Festiwal Opowiadania

2 października ruszyło we Wrocławiu prawdziwe święto literatury, podczas którego można spotkać się z polskimi i zagranicznymi twórcami opowiadań oraz spędzić czas na warsztatach, koncertach lub pokazach filmów opartych na opowiadaniach. 4. Międzynarodowy Festiwal Opowiadania zakończy się 12 października. To jedyny w Polsce festiwal poświęcony w całości tej formie pisarstwa. Program adresowany jest do różnych grup wiekowych. Najmłodszy czytelnicy opowiadań będą mogli wziąć udział w najbliższą niedzielę w Drugim Dniu Dziecka, w zajęciach łączących czytanie opowiadań oraz interaktywne zabawy plastyczne.

Co będzie do zobaczenia i posłuchania? Między in-

nyimi przepiękna, barwna, liryczna animowana bajka Anny Kaszuby-Debskiej, która w nietypowy sposób pokazała dzieciństwo Karolka (to właśnie on został papieżem!). Kto woli teatrzyk na żywo, również poczuje frajdę. Mistrz Tomasz Broda wykona zestaw kukiełek z przyrządów domowego użytku. Będą też „lamisłówka” Łukasza Dębskiego. Janusz L. Wiśniewski opowie o swojej nowej książce dla dzieci „W poszukiwaniu Najważniejszego. Bajka trochę naukowa”.

Warto więc wybrać się w najbliższą niedzielę do Wrocławia. A kto nie może, niech sięgnie po książkę i również przeniesie się w magiczną krainę opowiadań.

Komputer przeczyta za ciebie?

Czytanie nie należy do twoich ulubionych zajęć? Nie sprawia ci przyjemności składanie literki w słowa i słów w zadania? Być może w najbliższej przyszłości twój problem zostanie rozwiązany.

Użytkownicy komputerów mo-

gą już teraz odsłuchać treść przychodzących maili. A to dzięki programowi, który potrafi czytać dowolny tekst ludzkim głosem. Dzięki niemu możemy teraz swobodnie posłuchać e-maili na komputerze czy też zapisać je do pliku dźwiękowego i odsłuchać później np. na iPodzie. Do programu dodano również wtyczkę monitorującą pocztę elektroniczną, która informuje głosem o nowych wiadomościach na naszej skrzynce e-mailowej. Coraz częściej możemy wstać od biurka i posłuchać tego, co do tej pory musieliśmy sami przeczytać z ekranu monitora. Możemy już odsłuchiwać e-maile, mówiący Skype poinformuje, który z naszych znajomych właśnie jest dostępny lub odczyta odebrane wiadomości tekstowe.

Nie myślcie jednak, że taki program poradzi sobie z niechęcią do czytania. Czytanie i pisanie należy do podstawowych umiejętności każdego inteligentnego człowieka, a leniom mówimy głośno NIE!

Fot. MAREK SANTARIUS

UŚMIECHNIJ SIĘ

*Mały Jaś z triumfem woła do ojca:
– Tata, ja już umiem pisać!
– To świetnie. A co napisałeś?
– Skąd mogę wiedzieć, skoro nie umiem jeszcze czytać!*

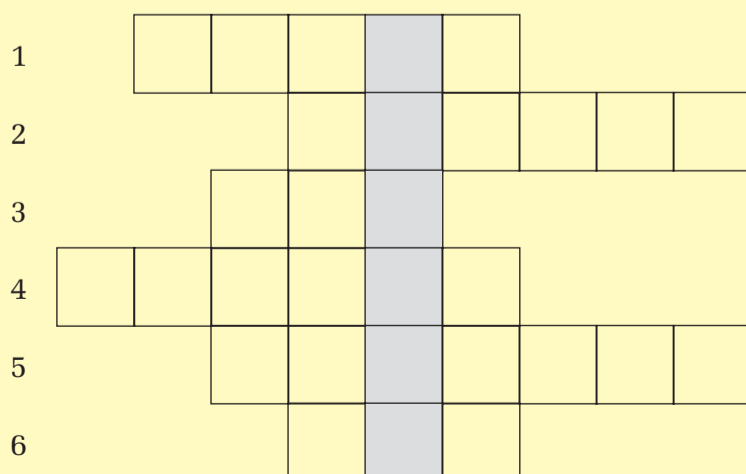
*Nauczycielka mówi do Jasia:
– Jasiu, jak się nazywa latająca mysz?
– Toperz – odpowiada maluch.
– Nie Jasiu, nietoperz.
– Jak nie toperz, to ja nie wiem jak.*

*Jasiu z kanistrem przybiega na stację benzynową:
– Dziesięć litrów benzyny, szybko!
– Pali się, czy co?
– Tak, moja szkoła... ale już zaczyna przygasać.*

*Mama tłumaczy Jasiowi:
– Trzeba być grzecznym, żeby pójść do nieba!
– A co trzeba zrobić, żeby pójść do kina?*

Krzyżówka dla małego czytelnika

- Murzynek z wiersza Juliana Tuwima
- Król ... Pierwszy
- Słynny ... Uszatek, bohater książek Czesława Janczarskiego
- Bohaterka Gustawa Morcinka – ... Julka
- Królowna z baśni Braci Grimm, występująca w towarzystwie siedmiu krasnoludków
- Koleżanka Stasia

Na rozwiązanie czekamy jak zwykle do końca przyszłego tygodnia. Nagrody są już przygotowane! Powodzenia!

CIEKAWOSTKI

Paracetamol nie dla niemowląt

Wyniki badań naukowych, opublikowane w piśmie „The Lancet” pozwalają sądzić, że paracetamol podany dziecku w pierwszym roku życia może powodować pojawienie się w dzieciństwie astmy i alergii. Profesor Richard Beasley z Medical Research Institute w Nowej Zelandii przeprowadził badania na 200 tys. dzieci pochodzących z 31 krajów. U dzieci, którym w niemowlęctwie podano paracetamol, aby zbić wysoką gorączkę, ryzyko zachorowania na astmę wzrosło o 46 proc. – precyzuje autor badania. Jeśli zaś u badanych stwierdzono regularne podawanie leku, ryzyko astmy wręcz potroiło się.

Znowu miauczy

Brytyjka Jean Kelly odkryła, że coś złego dzieje się z jej ulubionym kotem, gdy zwierzę przestało miauczeć. Na przywrócenie zwierzęciu głosu opiekunka wydała 10 tys. funtów szterlingów – pisze dziennik „Telegraph”. Podczas wizyty u weterynarza okazało się, że 13-letni kocur Cadbury cierpi na paraliż krtań. Potrzebne były dwie operacje za 5 tys. funtów. Cztery miesiące rekonwalescencji pod okiem fachowców i badania kontrolne pochłonęły kolejne 5 tys. funtów. Towarzystwo ubezpieczeniowe zwróciło pani Kelly 6 tys. funtów za leczenie kota, lecz pozostałe 4 tys. musiała zebrać sama. W tym celu zrezygnowała nawet z zaplanowanej podróży do Namibii. Opiekunka Cadbury’ego mówi, że mimo wysokich kosztów warto było podjąć leczenie. Kot znów jest w domu w Olney w hrabstwie Buckinghamshire, przesiaduje na werandzie i, oczywiście, miauczy.

Dzieła Bachowej?

Pewien australijski badacz twierdzi, że część utworów przypisywanych Janowi Sebastianowi Bachowi została skomponowana przez drugą żonę wybitnego artysty.

Martin Jarvis – dyrygent orkiestry symfonicznej w Darwin oraz wykładowca na australijskim uniwersytecie Karola Darwina zainteresował się twórczością Bacha w 1971 roku, kiedy jako 19-latek studiował grę na wiolonczeli. Grając jedną ze suit wiolonczelowych Jarvis uznał, że utwór ten w niczym nie przypomina stylu Bacha i dowiedział się od swoich nauczycieli, że oryginalny zapis Bacha nie zachował się, więc muzycy dysponują jedynie kopią wykonaną przez żonę kompozytora, Annę Magdaleny. Analizując archiwalne zapisy kompozycji Bacha Jarvis doszedł do wniosku, że Anna Magdalena zajmowała się nie tylko kopiowaniem muzyki męża, ale także podpisywała jego nazwiskiem własne dzieła.

Polska w »okienku«

Telewizja CNN rozpoczęła w poniedziałek emisję serii programów o Polsce, która potrwa do końca tego tygodnia. Pierwszy odcinek wyjaśniał, dlaczego Polska staje się coraz ważniejszym krajem na arenie międzynarodowej, dzięki swoim sukcesom gospodarczym oraz członkostwu w NATO i Unii Europejskiej. Seria polska, zatytułowana „Obiektyw na Polskę: kraj na rozdrożu” należy do cyklu programów o różnych krajach, głównie tzw. rynkach wschodzących, nadawanych od ponad trzech lat przez CNN International, emitującą programy głównie poza granicami USA.

JAK POWIEDZIEĆ

Kochany Lojzku,

wczora my se poszli do kina. Mój kolega uż w przedprodeji kupił listek, bo to miał być thak, tak my nie musieli stoć w rzadzie na listki. A dostali my fajne sedadla, uprostrzed rzady w samym zadku. Tóż my se siedli a óni zacзли promitać. To był film, tyn ci doporuczujm widzieć, na tyn se musisz do kina zónść. Filmowo Cie pozdrawuje **Franta**

Miły Franciszku,

to fajnie, że polecasz (nie doporuczujesz) mi film, szkoda tylko, że zapomniałeś podać jego tytuł. Nie wiem więc, na który film kupić bilet (nie listek), najlepiej w przedprodeży (nie w przedprodeji), bo wiadomo, że na hity (nie thaki) mo-

że zabraknąć biletów i kolejka (nie rzada) do kasy ustawia się bardzo długa. Zwłaszcza złapanie fajnych miejsc (nie sedadeł) w środku rzędu (nie uprostrzed rzady) jest wtedy prawie niemożliwe. W naszym kinie na razie nie wyświetlają (nie promitają) żadnych hitów, być może zaczną w przyszłym miesiącu. Pozdrawia (nie pozdrawuje) **Alojzy**

Doporucuje – poleca
Listek – bilet
Przedprodej – przedsprzedaż
Thak – hit
Rzada (do kasy) – kolejka
Sedadlo (w kinie) – miejsce, siedzenie
Uprostrzed rzady – w środku rzędu
Promitać – wyświetlać
Pozdrawuje – pozdrawia (hs)

ALE HECA

Kareł sie wybroł do lasu na gryby. W tym roku ich je po lasach szykownie. Idzie se przez tyn las, idzie, naroz stanyła kole niego wielkucno baba. A miała na ramiyniu strzelbe. – Poszełś do lasu – pyto baba – żeby mie zgwołcić, młody człowieku?! – Ale kaj też tam! – odpowiedziol wystraszony Kareł. Baba zdjyna strzelbe z ramiynia, wycylowała w chłopca i prawi: – Ale jak jeszcze chcesz kapke pożyć, młody człowieku, to mnie zgwołcić musisz!...

– Czy oskarżony był już korany?

– pyto sędzia Francka podczas rozprawy.
– Ja, przed dziesięcioma rokami.
– Od tego czasu ani razu.
– Ani razu, proszym wysokiego sądu.
– A co oskarżony w tych minionych dziesięciu rokach robił?
– Jak to co, siedzioteh!

– O czym myśli blondynka, jak je w ciąży?
– Czy jo wiyem, możne rozmyślo, co urodzi: synka czy dzioluche...
– O ni, myśli: „A możne to ni ma moji dziecko?”

CZWARTEK 9 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Vipo i przyjaciele **9.00** Jedynkowe przedszkole **9.30** Owocowe ludki - Morskie przygody **10.00** Moda na sukces (s.) **10.55** 300% normy (teleturniej) **11.50** Celownik **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Europa bez miedzy **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.00** Weekendowy magazyn filmowy **14.30** My, wy, oni **15.00** Wiadomości **15.15** Pomysł na mieszkanie - Śródziemnomorska jadalnia **15.40** Kuchnia z Okrasą - Pstrąg wędzony w becze **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Zagubieni (s.) **22.00** Sprawa dla reportera **22.40** Zabójcze korepetycje **0.20** Łosskot! **0.50** Shackleton **2.35** Notacje - Barbara Krafftówna.

TVP 2

6.25 W labiryncie **7.15** Globert przedstawia niezwykle świat natury **8.00** Pytanie na śniadanie **10.15** M jak miłość (s.) **11.10** Święta wojna - Krawaciorz przodowy **11.40** Rezerwat namiętności - Czas decyzji **12.40** Koło fortuny **13.15** Trudna decyzja **14.10** Everwod (s.) **15.05** Pogoda na piątek **16.00** Babylon Tour - program Kabaretu Moralnego Niepokoju **17.00** Bulionerzy - Sprzątaczką **17.30** Nie ma to jak hotel **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.05** Jeden z dziesięciu **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Trzeci oficer - Księżniczka (s.) **21.40** Dr House (s.) **22.25** Czas honoru bohaterowie - Maria **22.35** Warto rozmawiać **23.25** 997 (mag.) **23.55** Korowód - Festiwal Twórczości Marka Grechuty Kraków 2008 **0.30** Panorama **0.45** Świat według Gazpromu **1.45** Wiedźmin - Jaskier **2.30** Europa da się lubić - Słodka.

TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Kto to? co to? **8.45** Ślązaków portret własny **9.00** Transmisja obrad Sejmu **16.01** Biznes **16.13** Rozmowa dnia **16.45** Aktualności **16.50** TV Katowice poleca **17.00** Cud zdrowia **17.10** TV Katowice zaprasza **18.00** Aktualności **18.45** Nasz reportaż **19.00** Propozycje do śląskiej listy przebojów **19.10** Uwaga! Weekend! Informator kulturalny **19.55** TV Katowice zaprasza **20.10** Minęła 20-ta **21.07** Telekurier bliżej Ciebie **21.45** Aktualności **22.18** Minął dzień **22.51** Biznes **23.05** Sportowy wieczór **23.45** Dokąd zmierza Hamas? **0.35** Minęła 20-ta **1.17** Telekurier bliżej Ciebie.

POLSAT

6.00 Żar młodości (s.) **7.15** Wielka wygrana (teleturniej) **8.00** Poranek z Polsat News **9.00** Miodowe lata - Mister uprzejmości **10.00** Rodzina zastępcza plus - Po drugiej stronie lustra **11.00** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **11.30** Na kocią łapę **12.00** Sue Thomas - Słyszające oczy FBI **13.00** Fabryka Gwiazd **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **15.15** Świat według Bundy'ch (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja **16.40** Miodowe lata - Szeffowa z kanałów **17.30** Fabryka Gwiazd **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Na kocią łapę **20.00** Tylko miłość **21.00** Piotr Bałtroczyk na żywo **22.35** Gotowe na wszystko (film USA) **23.35** Doro-Gawryluk - konfrontacje **0.35** Miasteczko Point Pleasant **1.35** Ale kasa.

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Otwarcie grobowca (dok.) **10.05** No i co, doktoru? (film USA) **11.35** Petr Sís (dok.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Rodzina, szkoła i ja **13.50** Córci McLeoda (s.) **14.35** Potyczki Amy (s.) **15.20** Cudowny świat: Tangaroa (cykl dok.) **15.45** Złote rączki **16.00** Meduza (lista przeb.) **16.30** Zaczarowane przedszkole **17.00** AZ-kwiz **17.25** Stop **17.30** Ogród - to sztuka (mag.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Czarne owce (pr. publ.) **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej 10 **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Dzikie pszczoły (film czes.) **21.40** Czarna karetką (s.) **22.10** Na tropie (mag. krym.) **22.35** Według prawa (s.) **23.00** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy **23.05** Deadwood (s.) **23.55** Na moll **0.40** Taxi **1.10** Córci McLeoda **1.55** Wiadomości regionalne.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Panorama **9.10** Nie mam pracy (mag.) **9.35** Śladami gwiazd (cykl dok.) **10.00** Moja rodzina (s.) **10.30** Pogotowie kulinarne **11.00** Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) **11.25** AZ-kwiz **12.00** Pod pokrywką (mag. kul.) **12.30** Czarne owce (pr. publ.) **12.45** Dołącz do nas **13.00** Nie poddawaj się **13.15** Labirynt **13.45** Bajka **14.50** Czy mnie zechcecie? (mag.) **15.05** Exit 316 **15.20** Królestwo dziękuję natury: Legendy świata zwierząt (cykl dok.) **15.50** W blasku pięciu kręgów (mag.) **16.10** Przymat **16.35** Planeta Nauki **17.00** Buły (mag. + transmisja meczu hokeja na lodzie) **19.30** Wiadomości w języku migowym **19.40** Edita Gruberová w Pradze **20.00** Zagrabiony kraj (dok.) **21.00** Pytania V. Moravca - wyd. spec. **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Sport **23.10** Czechosłowacki tygodnik filmowy **23.25** Klub Filmowy: Obywatel Kane (film USA) **1.25** Drogi nadziei **1.55** Metrum.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Ostry dyżur (s.) **9.30** Gorąca linia (film USA-niem.) **11.25** Ulica (s.) **12.10** Sue Thomas - Słyszające oczy FBI (s.) **13.10** Diabli nadali (s.) **13.40** Wszyscy Kochają Raymonda (s.) **14.10** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **15.05** Gwiazdne wrota (s.) **16.05** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.20** Comeback (s.) **21.55** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **22.45** Amerykański ninja (film USA) **0.40** Skazany na śmierć (s.) **1.55** Na własne oczy.

PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) **7.10** Dzieciół Woody (s. anim.) **7.20** Tom & Jerry (s. anim.) **7.35** Will & Grace (s.) **8.05** Przyjaciele (s.) **8.35** Nieustraszone (s.) **9.35** Siódme niebo (s.) **10.35** Klinika (s.) **11.35** Diagnoza morderstwo (s.) **12.35** Pomoc domowa (s.) **13.05** Nowojorscy gliniarze (s.) **14.05** Chameleon (s.) **15.05** Will & Grace (s.) **15.35** Jordan (s.) **16.35** Komisarz Rex (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **18.00** 5 kontra 5 (kwiz show) **18.55** Wiadomości, sport **19.30** Przyjaciele (s.) **19.55** Prognoza pogody **20.00** Bardzo delikatne związki (s.) **21.15** Jesteś tym, co jesz **22.25** Gotowe na wszystko (s.) **23.25** Kości (s.) **0.25** Sprawa dla dwu (s.) **1.35** Zadzwoń do jasnovidza.

PIĄTEK 10 PAŹDZIERNIKA

TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Małgosia i bućki - Wielkie sprzątanie **8.55** Skarby Małgosi **9.00** Moliki książkowe **9.15** Zoo bez tajemnic **9.25** Ranczo pod Zieloną Siódemką - O tym, jak zostaliśmy farmerami (s.) **10.00** Moda na sukces (s.) **10.50** Psi psycholog **11.15** Celownik **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.20** Gdzie przyszłość przeszłości czapkuje **12.40** Plebania (s.) **13.05** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.00** Telewizja na celowniku **15.00** Wiadomości **15.15** Mamy MAMY **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Plebania (s.) **18.55** 300% normy **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Rzym (s.) **21.25** Gloria (film USA) **23.25** Utalentowany pan Ripley **1.50** Rozgrywki **3.35** Notacje - Waclaw Młotca.

TVP 2

6.00 W labiryncie **7.15** Globert przedstawia niezwykle świat natury **7.40** Przygody Goździka Ogródnika - Strzelające chwasty **8.00** Pytanie na śniadanie **10.15** M jak miłość (s.) **11.10** Wodosпад Grizzly (film kopr.) **12.45** Dolina Kreatywna - Co słyszać? **12.50** Wojciech Cejrowski boso przez świat **13.25** Ulica lemurów - Młodzieńcza wyprawa **13.55** Everwood (s.) **14.55** Czas honoru - Pieczęć Trzeciej Rzeszy **15.55** Szansa na sukces (s.) **16.55** Bulionerzy - Poświęcenie **17.30** Dzięki Bogu już piątek! **18.00** Program lokalny **18.30** Panorama **19.05** Dzieciaki górą **19.55** Gwiazdy tańczą na lodzie **22.35** Mr Jones (film USA) **0.30** Panorama **0.45** Czas honoru - bohaterowie - Czesław i synowie **0.50** Ostatni skok (film USA) **2.35** Dzięki Bogu już piątek!

TV KATOWICE

6.00 Serwis info **7.45** Aktualności **7.50** Cud zdrowia **8.00** Serwis info flesz **8.03** Gość poranka **8.17** Przegląd portali internetowych **8.35** Info poranek **8.45** Tygodnik regionalny **9.00** Transmisja obrad Sejmu **16.01** Biznes **16.13** Rozmo-

wa dnia **16.45** Aktualności **16.50** Kronika miejska **17.00** TV Katowice poleca **18.00** Aktualności **18.45** Pod górę **19.10** Trudny rynek **19.40** Wokół nas **19.55** TV Katowice zaprasza **20.10** Forum **21.08** Telekurier bliżej Ciebie **21.45** Aktualności **22.18** Minął dzień **22.51** Biznes **23.45** Pod prąd **0.24** Półkownicy **1.08** Forum **1.48** Telekurier bliżej Ciebie **2.07** Minął dzień.

POLSAT

6.00 Żar młodości (s.) **7.15** Wielka wygrana (teleturniej) **8.00** Poranek z Polsat News **9.00** Ranking Gwiazd **10.00** Rodzina zastępcza plus - Miśje ratunkowe **11.00** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **11.30** Na kocią łapę **12.00** Sue Thomas - Słyszające oczy FBI **13.00** Fabryka Gwiazd **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Sabrina, nastoletnia czarownica (s.) **15.15** Świat według Bundy'ch (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja **16.30** Tylko miłość (s.) **17.30** Fabryka Gwiazd **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Na kocią łapę **20.00** Fabryka Gwiazd - Gala **22.05** Gothika (film USA) **0.10** Memento **2.35** Zakazana kamera **4.35** Nocne randki.

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Drogi Bedřichu (dok.) **10.15** Program muzyczny **11.00** Kolory życia (mag.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Rodzina, szkoła i ja **13.50** Córci McLeoda (s.) **14.35** Simpsonowie (s. anim.) **15.00** Tom (s. anim.) **15.25** Taylor ma problemy (s.) **15.50** Świat Elmo (s. anim.) **16.05** Babar (s. anim.) **16.30** Labirynt **17.00** AZ-kwiz **17.30** Mieszkać - to sztuka (mag.) **17.55** Prognoza pogody **17.57** Minuta z przyrody **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Sprawa dla ombudsmana **18.40** Żywe serce Europy **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Szpital na peryferiach - nowe losy (s.) **21.05** 13. komnata J. Krampola **21.40** Talk show Jana Krausa **22.25** Seks w wielkim mieście (s.) **23.00** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki i Szansy na milion **23.05** Losowanie Euromilionów **23.10** Niedźwiedzie serce (film est.) **1.15** Córci McLeoda **2.00** Wszystko party.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Panorama **9.10** Na tropie (mag. krym.) **9.35** Według prawa **10.05** Pieskie życie **10.35** Wiadomość od T. Bati **11.05** Historie domów **11.25** AZ kwiz **12.00** Ogród - to sztuka **12.30** Czarne owce (pr. publ.) **12.45** Ten nasz czeski charakter **13.15** Game Page (mag.) **13.35** Ja i moja rodzina (s. dok.) **13.50** Futuroskop **14.15** Złote rączki **14.35** Meduza (lista przeb.) **15.05** Sportowcy świata (cykl dok.) **16.00** Cudowny świat: Tangaroa (cykl dok.) **16.25** Współczesna czeska literatura **16.55** Program ekologiczny **17.10** Francja (cykl dok.) **17.25** Dołącz do nas **17.40** Nie poddawaj się **18.00** Kosmopolis (mag.) **18.30** City Folk 2008 - Rotterdam **19.00** Wiadomości w języku migowym **19.10** Magazyn Ligi Mistrzów **19.35** Simpsonowie (s. anim.) **20.00** Cudowna planeta: Galapagos (cykl dok.) **20.55** Biuro (s.) **21.25** Pointer Sisters, Live **22.20** Piękno europejskich wybrzeży **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Sport **23.10** Magazyn golfa **23.30** Technicy - magicy (s.) **23.55** Gorączka piątkowej nocy **0.45** Musicblok **1.15** Żołnierze cienia.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.35** Ostry dyżur (s.) **9.30** Julie Lescaut (s.) **11.30** Ulica (s.) **12.15** Sue Thomas - słyszające oczy FBI (s.) **13.10** Diabli nadali (s.) **13.40** Wszyscy Kochają Raymonda (s.) **14.10** Dziewczyny Gilmore'a (s.) **15.05** Gwiazdne wrota (s.) **16.05** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** Legalna blondynka II (film USA) **21.55** Szyfry wojny (film USA) **0.30** Słodka zemsta (film fr.) **2.40** Ścisłe tajne.

PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) **7.10** Dzieciół Woody (s. anim.) **7.20** Tom & Jerry (s. anim.) **7.35** Will & Grace (s.) **8.05** Przyjaciele (s.) **8.35** Nieustraszone (s.) **9.35** Siódme niebo (s.) **10.35** Klinika (s.) **11.35** Diagnoza morderstwo (s.) **12.35** Pomoc domowa (s.) **13.05** Nowojorscy gliniarze (s.) **14.05** Chameleon (s.) **15.05** Will & Grace (s.) **15.35** Jordan (s.) **16.35** Komisarz Rex (s.) **17.40** Wiadomości regionalne **18.00** 5 kontra 5 (kwiz show) **18.55** Wiadomości, sport **19.30** Przyjaciele (s.) **19.55** Prognoza pogody **20.00** Zgadnij, kim jestem (kwiz show) **21.15** Krytyczna decyzja (film USA) **0.00** Falszywa ofiara (film USA) **2.15** Zadzwoń do jasnovidza.

POLONIA

PIĄTEK 10 PAŹDZIERNIKA

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Budzik - Z gliny i porcelany **9.00** Trzy Szalone Zera (s.) **9.30** Laboratorium XXI wieku (mag.) **9.50** Pomorskie krajobrazy - Wojenna woda **10.10** Śladami Jana Pawła II - Papież zwycięstwa (rep.) **10.35** Z daleka, a z bliska **11.20** Polska z bocznej drogi - Poławiacz **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Wino, kabarety czyli Zielona Góra na weekend **13.10** Hity satelity **13.30** Teatr przypomnień - Mężczyzna **14.30** Sięgać po gwiazdy (dok.) **14.55** Wybór kobiety (rep.) **15.15** Prze myślenia w remoncie (rep.) **15.35** Gdzie przyszłość przeszłości czapkuje (rep.) **15.50** Opole 2008 na bis - Opolowanie - kabareton **16.40** E-lementarz (mag.) **17.00** Teleexpress **17.15** Bajkonurr, czyli w świecie księżek dla dzieci (mag.) **17.25** Śladami Jana Pawła II - Papież zwycięstwa (rep.) **17.55** Wino, kabarety czyli Zielona Góra na weekend **18.20** Hity satelity **18.35** Pamiętaj o mnie **18.50** Plebania (s.) **19.15** Misiaki (s. anim.) **19.30** Wiadomości **20.10** Klan (s.) **20.40** Na dobre i na złe (s.) **21.30** Porozmawiaj z... **22.05** Kino Sąsiadów - Kola (film czes.) **24.00** Serwis Info Wieczór **0.10** Wino, kabarety, czyli Zielona Góra na weekend **0.35** Pamiętaj o mnie **0.50** Plebania (s.) **1.15** Misiaki (s.) **1.30** Wiadomości **2.00** Klan (s.) **2.25** Na dobre i na złe (s.) **3.15** Porozmawiaj z... **3.45** Hity satelity **4.00** Kino Sąsiadów - Kola (film czes.) **5.45** Śladami Jana Pawła II - Papież zwycięstwa (rep.).

SOBOTA 11 PAŹDZIERNIKA

6.05 Plebania (s.) **8.00** Dla niesłyszących - Echa Panoramy **8.30** Porozmawiaj z... **9.00** Od słów do głów (mag.) **9.20** Magiczne drzewo (s.) **9.45** Okna sztuki; magazyn **9.45** Gdzie przyszłość przeszłości czapkuje (rep.) **10.00** Program rozrywkowy **10.35** Wojciech Cejrowski - boso przez świat (rep.) **11.00** Złotopolscy (s.) **11.30** Pamiętaj o mnie **11.40** Opowieści wiatru i morza (mag.) **12.05** Makłowicz w podróży **12.35** Wideoteka dorosłego człowieka **13.00** Wiadomości **13.10** Na dobre i na złe (s.) **14.00** Dziękujemy za solidarność - Barbara Nowakowska-Drozdek **14.10** Dzika Polska (dok.) **14.40** Made in Poland **15.05** Hotel Pod Żyrąfą i Nosorożcem (s.) **16.00** Śniadanie na podwieczorek **17.00** Teleexpress **17.15** Pamiętaj o mnie **17.30** Zawód operator (dok.) **18.25** M jak miłość (s.) **19.15** Król Maciuś Pierwszy **19.30** Wiadomości **20.10** Orędzie Prymasa Polski Ks. Kardynała Józefa Glempa **20.20** Ranczo (s.) **21.10** Żurek (film pol.) **22.40** 300% normy **23.40** Europejski Festiwal im. Jana Kiepury - Krynica Zdrój **0.35** M jak miłość (s.) **1.20** Król Maciuś Pierwszy (s.) **1.35** Wiadomości **2.05** Orędzie Prymasa Polski Ks. Kardynała Józefa Glempa **2.10** Ranczo (s.) **3.00** Zawód operator (dok.) **3.45** Pamiętaj o mnie **3.55** Złotopolscy (s.) **4.20** Żurek (film pol.).

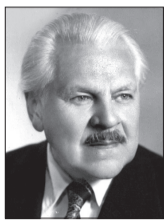
NIEDZIELA 12 PAŹDZIERNIKA

5.50 Klan (s.) **7.40** Śniadanie na podwieczorek **8.40** M jak miłość (s.) **9.25** Miki Mol i straszne płaszczydło (s. anim.) **9.55** Między ziemią a niebem (mag.) **10.00** Transmisja Mszy Świętej **11.30** Między ziemią a niebem (mag.) **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem (mag.) **12.30** Pamiętaj o mnie **12.40** Złotopolscy (s.) **13.05** Kurs języka polskiego. Profesor Smok i przyjaciele **13.35** Bzik kulturalny (mag.) **14.00** Dom **15.40** Generał holenderskich serc **16.10** Skarby nieodkryte **16.35** Zaproszenie **17.00** Teleexpress **17.15** Rozmowy na temat... **17.25** Pamiętaj o mnie **17.35** Mini Szansa - De Mono **18.25** M jak miłość (s.) **19.15** Noddy (s. anim.) **19.30** Wiadomości **0.20** 15 Zostań z nami - transmisja koncertu z okazji Dnia Papieskiego sprzed kościoła Św. Anny w Warszawie **22.05** Szkoła gadać **22.25** Czas dla kibica - Koszykówka mężczyzn **24.00** M jak miłość (s.) **0.45** Ziarno (s.) **1.15** Noddy (s. anim.) **1.30** Wiadomości **2.00** Głina (s.) **2.50** Zaproszenie **3.10** Złotopolscy (s.) **3.30** Pamiętaj o mnie **3.40** Dom **5.20** Generał holenderskich serc **5.50** Rozmowy na temat...

PONIEDZIAŁEK 13 WRZEŚNIA

6.00 Kawa czy herbata? **7.50** Leksykon PRL **8.00** Wiadomości **8.15** Kwadrans po ósmej **8.35** Jedynkowe Przedszkole **9.00** My Wy Oni (mag.) **9.25** Szkoła gadać **9.50** Hotel Pod Żyrąfą i Nosorożcem (s.) **10.35** Zawód operator (dok.) **11.05** Stadion (rep.) **11.30** Plebania (s.) **12.00** Wiadomości **12.10** Klan (s.) **12.35** Pamiętaj o mnie **12.45** Generał holenderskich serc **13.15** M jak miłość (s.) **14.00** Tygrysy Europy (s.) **14.40** Rozmowy na temat... **14.55** Warto rozmawiać

WSPOMNIENIA

Kto w sercu żyje, nie umiera.

Dnia 10. 10. 2008 mija 10. rocznica śmierci naszego Kochanego

śp. **ANDRZEJA KUBISZA**

z Gnojnika. O chwilę wspomnień prosi żona i córki z rodzinami.

GL-591

Nie zmarł, bo żyje nadal w sercach bliskich i przyjaciół.

Dnia 9. 10. 2008 obchodzili 75. urodziny nasz Drogą Mąż, Ojciec i Dziadek

śp. **EDUARD PODGRABIŃSKI**

zaś 10. 5. 2008 minęła pierwsza rocznica Jego zgonu. Wspominają żona Ania, córka Ala, syn Tomek z Katką i wnuczka Misia.

RK-202

Nie umarli, o których pamięć trwa.

Dnia 9. 10. 2008 obchodziły 100. rocznicę urodzin

śp. **STEFANIA SZAROWSKA**

Zaś 15. 10. 2008 obchodziły 105. rocznicę urodzin

śp. **FRANCISZEK SZAROWSKI**

O chwilę wspomnień i zadumy prosi synowa Maria z rodziną.

AD-122

CO W TEATRZE

SCENA CZESKA - ORŁOWA: „Maryša” (10, godz. 19.00).

CO W KINACH

KARWINA - Centrum: Speed Racer (9, 10, godz. 15.30); Tobruk (9, 10, godz. 17.45, 20.00); **Ex:** „Taková normální rodinka” (9, godz. 15.00); Mamma Mia! (9, 10, godz. 19.00); **HAWIERZÓW - Centrum:** Horton słyszy Ktosia (9, 10, godz. 15.30); Mów mi Dave (9, 10, godz. 17.45); Nie zadzieraj z fryzjerem (9, 10, godz. 20.00); **TRZYNIEC - Kosmos:** Trzynieckie Lato Filmowe; **CZ. CIESZYN - Central:** Wyspa Nim (10, godz. 17.00); Chłopaki też placzą (10, godz. 19.30); **CIESZYN - Piast:** Łowcy smoków (9, godz. 15.15); Serce na dłoni (9, godz. 18.30); Mamma Mia! (10, godz. 15.30, 17.45, 20.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.
POLSKIE AUDYJCJE: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN - Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčká zaprasza na prelekcję z cyklu Spotkania z techni-

Ogłoszenia do „Głosu Ludu” przyjmowane są w dni powszednie:

☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

☐ W biurze firmy AD SERVIS, ul. Strzelnicza 18, Cz. Cieszyn w godz. 8.00-16.00

☐ W Odd. Literatury Polskiej Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku) w godz. otwarcia.

NEKROLOGI

Kto Cię znał, ten w dobrym wspomni, kto kochał, nie zapomni.

Dziękujemy serdecznie wszystkim krewnym, znajomym, sąsiadom za wieńce, kwiaty, wyrazy współczucia i udział w pogrzebie naszej Kochanej Mamusi

śp. **MARII BARWIOLEK**

ze Stonawy, która odeszła na wieczność dnia 2. 10. 2008. Szczególnie dziękujemy ks. panu Władysławowi Volnemu za dostojne przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego. W smutku pogrążone córki. GL-602

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy, że dnia 6 października 2008 zmarł w wieku 82 lat nasz Kochany Ojciec, Teść, Dziadek, Kuzyn, Wujek

śp. **MAKSYMILIAN RUCKI**

emerytowany profesor Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 13 października 2008 o godz. 14.30 z kościoła rzymskokatolickiego w Karwinie Frysztacie na cmentarz w Karwinie Kopalniach. Córka z rodziną. Autobus na cmentarz i z powrotem zapewniony.

RK-204

ką 14. 10. o godz. 17.00. Na temat „Standardowy model atomu” mówić będzie inż. Karol Guńka

CZ. CIESZYN MOSTY - MK PZKO zaprasza 11-12. 10. w godz. 9-18 na wystawę pt. „Cztery pory roku” do Domu PZKO w Mostach.

UWAGA SENIORZY HPC - Zapraszamy wszystkich Seniorów harcerskich na jesienne spotkanie z HKS „Zaolzie”, które odbędzie się w środę 15. 10. o godz. 11.30 w Domu PZKO w Karwinie Frysztacie.

WIERZNIOWICE - Zarząd MK PZKO zaprasza na spotkanie z okazji rozpoczęcia działalności Klubu Seniora 12. 10. o godz. 16.00 do Domu PZKO. Na spotkaniu będą prezentowane filmy z tegorocznych Wianków i wycieczki do Polski. W spotkaniu uczestniczyć będzie doc. MUDr Bogusław Chwajol, CSc.

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ POLSKIEJ KSIĄŻKI - zaprasza na wycieczkę na 12. Targi Książki do Krakowa 23. 10. Odjazd z Karwiny o godz. 7.30, z Cz. Cieszyna o godz. 8.00. Koszt wycieczki wynosi 350 kc (członkowie SPPK 300 kc). Zgłoszenia do 15. 10. przyjmowane są pod nr. tel.: 596 312 477, e-mail: legowicz@rkka.cz lub w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Čapka w Cz. Cieszynie.

OFERTY PRACY

FIRMA Z CZESKIEGO CIESZYNA zatrudni kierowcę, prawo jazdy grupy C zaletą. Netto zarobek 13-20 000 kc. Tel.: 558 731 153. GL-588

FIRMA Z KAPITAŁEM ZAGRANICZNYM poszukuje samodzielnego projektanta. Warunkiem bardzo dobra znajomość jęz. polskiego, znajomość jęz. angielskiego mile widziana. Zainteresowanych prosimy o kontakt telefoniczny: +420 724 907 070 lub e-mail: nachazelova@promikro.cz GL-561

OFERTY

ODKUPIĘ jakiegokolwiek antyki, meble, instrumenty muzyczne, zabawki, szkło, porcelanę, obrazy,

wszystkie gatunki broni białej i palnej, zegary, zegarki kieszonkowe - mogą być i uszkodzone. Płacimy gotówką. Dzwonić kiedykolwiek! Inf.: 608 374 432. GL-582

KUPIMY DZIAŁKĘ, min. 50 arów, Jabłonków aż Czeski Cieszyn + bliskie okolice, dobry dojazd. Tel.: 558 731 153. GL-589

WYNAJMĘ mieszkanie po rekonstrukcji (3+1, balkon) w centrum Cz. Cieszyna. Tel.: 774 906 555. GL-600

KONCERTY

TRZYNIEC - Zapraszamy 11. 10. o godz. 18.00 na koncert PZS „Hutnik” i jego gości do Domu Kultury Trisia. Na koncercie zabrzmia utwory muzyki polskiej oraz kompozytorów innych narodów. Pod dyrekcją Cezarego Drzewieckiego oraz Aleny Kostkowej, przy akompaniamencie Beaty Drzewieckiej, zaprezentują się dwa zespoły: Polski Zespół Śpiewaczy „Hutnik” oraz Trzyniecka Orkiestra Kameralna oraz soliści.

WYSTAWY

KLUB „DZIUPŁA”, SMP i ZTF zapraszają w piątek 10 bm. o godz. 15.30 na wernisaż wystawy fotografii Jana Myrdacza do Klubu „Dziupła w Cz. Cieszynie.

BIBLIOTEKA MIEJSKA Cz. Cieszyn Sibica, Minigaleria „Na Płocie”: do 17. 10. wystawa „Łuki” Adama Bisoka. Czynną w godz. otwarcia biblioteki.

MIEJSKI DOM KULTURY w Karwinie, sala Mánesa: do 29. 10. wystawa Zbigniewa Kubeczki „Ekslibrisy”. Czynną wt-pt: 9-17, so:10-18.

BIBLIOTEKA REGIONALNA w Karwinie, Rynek Masaryka: do 31. 10. wystawa Alicji Bartulec - obrazy, Agaty Kalety - fotografie oraz Zbigniewa Kubeczki - ekslibrisy. Czynną w godz. otwarcia biblioteki.

MUZEUUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ w Karwinie, Rynek Masaryka 10: do 11. 1. wystawa „Muzeum o muzeum”. Czynną wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

HYDE PARK

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Nareszcie się udało!

Po wielce skomplikowanych i z premedytacją prowadzonych działaniach organizacyjnych, udało się nareszcie obecnemu kierownictwu wspaniałej kiedyś Spółdzielni Spożywców JEDNOTA - JEDNOŚĆ zatrzeć ostatnie ślady polskości w Cz. Cieszynie. Nazwa znikła bezpowrotnie, zastąpiona nowym logo firmy COOP.

Leżą przede mną stopy znaczącej dokumentacji i sterty notatek z usilnych starań kierownictwa spółdzielni w zacieraniu wszelkich śladów polskości i prób wyrugowania z pamięci faktu o istnieniu bogatego mienia polskiego przedwojennych polskich stowarzyszeń. Z nostalgią i smutkiem wertuję w nich, by dać potomnym świadectwo prawdy. Nie tylko jako działacz społeczny, były członek SHR oraz członek powyższej spółdzielni miałem możliwość wglądu do stopniowej, z premedytacją prowadzonej akcji niszczenia polskich śladów w powyższej instytucji. Wszystko zaczęło się od przejęcia władzy przez nową generację „fachowców”, jak dr Král, inż. L. Boszczykowa, inż. Ratveiský i in. Ludzie prawie nieznanymi w tej instytucji, którzy cynicznie stwierdzali: „Mluve se mnou česky, já vám nerozumím... divím se, že trváte na tom názvu, vždyť já to ani vyslovit nedovedu”.

Nie zawsze tak było. Aż do aksamitnej rewolucji. Jeszcze wielce buńczucznie obchodzono 100-lecie Spółdzielczości w 1996 r. w Stonawie. Tam, zasługą przedwojennych działaczy (Józef Kazik i in.), chociaż w telegraficznym skrócie wspomniano działalność Centralnego Stowarzyszenia Spożywczego dla Śląska w Łazach czy Stowarzyszenia Spożywczego dla Robotników i Rolników w Stonawie. Właśnie to bogate mienie otrzymała w spadku, zgodnie z prawem utworzonej w 1949 r. polsko-czeskiej Spółdzielni Spożywców z siedzibą, początkowo w Orłowej, a następnie w Cz. Cieszynie. Jeszcze za komuny, szczególnie pod wodzą wielce zasłużonego działacza społecznego Wincentego Onderka, można ją było nazwać polsko-czeską instytucją! Dwujęzyczność była wszechstronnie akceptowana i przestrzegana - napisy, zaproszenia, plakaty, statuty, wszelkie zapisy i korespondencja. Od początku wejścia nowej generacji „fachowców” zaczęto stopniowo i bezkarnie zacierać ślady polskości tejże instytucji. Jeszcze w „Informatorze nr 8/1991” jest sprawozdanie w czesko-polskim brzmieniu. Tak zapisane było w Statucie. Jednak już w następnym roku - „Zasady majątkowego udziału członków spółdzielni spożywczej” napisane zostały tylko po czesku, bez polskiej wersji. Catoroczne sprawozdanie za r. 1996 - tylko po czesku. Pierwszy, skomasowany atak rozpoczął się wielce agresywnie w ramach „Zgromadzenia Delegatów” z dnia 23 maja 1996 roku. Wówczas, pod presją obecnych, nie zatwierdzono likwidacji polskiego członu - „spółdzielnia spożywców”. Prowokacje i naciski likwidacyjne prowadzono na bieżąco; wypukliły się one na „Zgromadzeniu Delegatów” w Karwinie 27 maja 1997 roku. Nawet „Regulamin Obrad” był jednojęzyczny. Z wyprzedzeniem uczuliłem na to Kongres Polaków, lecz niestety niewiele zrobiono w tej sprawie. Wprawdzie w przededniu obrad wyszedł w „GL” i w czeskiej prasie regionalnej „list otwarty”, by „uszanować ciągłość tradycji w zachowaniu całego członu nazwy firmy”. Nie pomogły słowa zachęty do „ZD”, by „po dogłębnym rozważeniu sprawy zdecydować o zachowaniu nazwy dwujęzycznej”... Chociaż z góry było wiadomo, po której stronie tym razem będzie większość. Nawet argumenty p. Boszczykowej w „GL” z 17 maja 1997 r. nie mogły przekonać o jej szczerości. W pełni udowodniła to jako prowadząca „ZD”: „Szanowni Państwo, otrzymałam tu jakiś list od jakiejś grupy Polaków (w rzeczywistości od Kongresu Polaków w RC!), który wczoraj przyniosła p. dr Branna. Nie widzę powodu, by go czytać, był dziś publikowany w masmediach naszego regionu”. Zmuszona przeczytać, ponownie pyta, czy ma czytać po polsku, czy czesku? Wtedy nie czyta, lecz dosłownie „miele” po czesku niezrozumiale, nerwowo. W końcu padają słowa: „Do powyższego listu jest jednak zastrzeżenie, sądzę, iż jest to gruba ingerencja w nasze sprawy wewnętrzne przez grupę jakichś ludzi”... To chyba szczyt bezczelnej ignorancji, by w ten sposób nazwać Kongres Polaków w RC! Jako pierwszy wystąpiłem w trakcie dyskusji. Mówiłem po czesku, celowo, mając pełne prawo mówić w ojczystym języku. Słowa kierowałem szczególnie do tych, co „nie rozumieją po polsku”. I z jaką odezwą? Krytykowana osoba w swym krótkim wystąpieniu wypowiedziała się niedwuznacznie: „Pan Kula znany jest ze swego narodowościowego podejścia w swych poczynaniach. Już dawno przed dzisiejszą konferencją rozpoczął publikować swe poglądy zarówno w Ostrawskiej Rozgłośni, jak i w regionalnych masmediach. To nic nowego. Ma w tym osobisty interes uwidocznienia siebie”.

W sumie była to sztywna frazka mająca usunąć wszelkie zarzuty zacierania polskości w spółdzielni J-J! Dopiero teraz wychodzi na jaw prawdziwa ignorancja i brak zrozumienia „dwujęzyczności” w dzisiejszym kierownictwie byłej spółdzielni polsko-czeskiej J-J. Dziś sprawy idą jeszcze dalej. Wszystkie sklepy pomalowano mocno pomarańczową barwą, w pełni zakrywając byłe logo firmy Jednota-Jedność. Pozostała tylko nowa nazwa - COOP. Natychmiast zwróciłem uwagę p. inż. Ratveiskiemu - „nareszcie udało się ostatecznie zatrzeć wszelkie ślady polskości w byłej „Jedności”. „Ależ to nie prawda, nadal zostały” - i wylicza. Na razie rzeczywiście są. Na drzwiach wejściowych widnieje mała karteczka - oznajmienie o godzinach otwarcia sklepu, dalej na rachunku odbioru towaru i na karcie kredytowej. Pytanie, na jak długo. Sądzę, iż do wymiany nowej technologii (kasy fiskalnej). A później już - nic. A o to przecież chodziło! Powolnie, z systematyczną premedytacją - nareszcie się udało!

JÓZEF KULA

Hokeiści Trzyńca polubili Karlowe Wary

O EKSTRALIGA

Niczym w kanadyjsko-amerykańskiej lidze NHL poczuli się w tym tygodniu hokeiści Stalowników Trzyńca, którzy musieli zaliczyć dwa mecze w przeciągu dwóch dni. W poniedziałek Stalownicy przegrali na wyjeździe 3:7 z Pilzmem, we wtorek zaś w rozegranej awans 36. kolejce pokonali w rzutach karnych Karlowe Wary. W doliczonym czasie gry był remis 3:3. Już jutro czeka na podopiecznych trenera Antoniego Stavjani kolejny trudny mecz. Pod Jaworowym Trzyńca zmierzy się z prowadzącymi w tabeli Witkowicami.

KARLOWE WARY TRZYŃCIEC 3:4

Tercje: 0:0, 2:2, 1:1 – 0:0 – 0:1. Bramki i asysty: 29. Zucker (Zafovič), 38. Grof (Kumstát, Řezníček), 55. Grof (Kumstát, Skuhřavý) – 33. Sekeráš (Kováčik), 36. Sekeráš (Výtisk, Po-

lanský), 57. Polanský (Melichárek), decydujący karny Polanský. Sędziowali: Jeřábek – Bláha, Kalivoda. Kary 8:9, wykorzystane 0:2. W. 3040. Trzyńca: Čechmánek – Sekeráš, Výtisk, Malec, Nikolov, Andersons, Vosátko, Lojek, od 41. minuty Rangl – Kanko, D. Moravec, Polák – Melichárek, Polanský, Kováčik – D. Květoň, Peterek, Martynek – Hašek, Hampl, Pavelek.

Trzyńca zna receptę na Energię, z Karłowymi Warami na ich własnym podwórku wygrał też niedawno w 10. kolejce O2 ekstrakligi (3:2 w dogrywce). Mecz był wyrównany do samego końca. Worek z bramkami rozwiązał się w drugiej tercji. Zucker włożył kij w uderzenie Zafoviča, myląc Čechmánka (1:0). Trzyńca dwukrotnie uderzył w przewadze liczebnej. Sekeráš z podania Kovačika wyrównał na 1:1, ten sam zawodnik w trzy minuty później spożytkował przewagę 5 na 3 (1:2). Trzyńca próbowali utrzymać

Brawurowa interwencja Romana Čechmánka.

karlowarskich napastników jak najdalej od własnej bramki, co w miarę im się udało. Gola na 2:2 stracił po strzale z okolicy bulika z kija

Grofa, Čechmánek zobaczył krążek dopiero we własnej siatce. Grof był w dobrym nastroju, trafiając w 55. minucie z kontry na 3:2. Wcześniej

dwóch wyśmienitych okazji pod bramką Mensatora nie wykorzystał Martynek. Dogrywkę zapewnił gościom Polanský, popularny „Polda” załatwił też Trzyńcowi drugi punkt za celne trafienie w rzutach karnych. Rzuty karne to skądinąd specjalność 26-letniego wychowanka Komety Brno.

TABELA

1. Witkowice	12	28	40:22
2. Slavia	12	27	42:31
3. Pilzno	12	26	49:32
4. Sparta	12	22	34:29
5. Pardubice	11	20	36:29
6. K. Wary	13	19	30:32
7. Litwinów	12	18	38:43
8. Zlin	12	17	31:36
9. Kladno	12	16	35:35
10. Cz. Budziej.	12	15	36:38
11. Liberec	12	13	30:43
12. Trzyńca	13	12	38:50
13. M. Bolesław	12	10	23:33
14. Znojmo	11	9	23:32

Jutro: Trzyńca – Witkowice (17.00). JANUSZ BITTMAR

EKSTRALIGA W FLORBALU

W 4. kolejce Fortuna Ekstraligi nie powiodło się naszym zaolziańskim drużynom. Hawierzów przegrał u siebie z Future 4:5, a Trzyńca na wyjeździe ze Znojmem 3:4. Florbaliści Trzyńca mogą jednak poprawić sobie humory już dziś, o godz. 20.00 podejmują w hali Stars zespół Witkovic. Derby zapowiada się bardzo emocjonująco, trzyńca pragną w nim sięgnąć po premierowe punkty w tym sezonie.

HAWIERZÓW FUTURE 4:5

Tercje: 2:0, 1:3, 1:2. Bramki: P. Kožušník 2, Michalík, Juhaňák – Rob, Soukup, Šebek, Vrtiška, Riebauer. Ha-

wierzów: Laja, Kowal, Jurčík, Krečmer, Heczeko, P. Kožušník, Michalík, Juhaňák, Vydra, M. Kožušník, Zindulka, Bajgar, Hammerl, Kotula, Komínek, Kohút.

ZNOJMO TRZYŃCIEC 4:3

Tercje: 3:1, 1:0, 0:2. Bramki: Palát, Hanr, Mikeš, Žižka – Šimský 2, Petřík. Trzyńca: Cieslar, Polach, Vlček, Šimský, Černý, Petřík, Wantula, Courney, Fielek, Kilčícký, P. Ščigel, M. Ščigel, Sikora.

Lokaty: 1. Strzeszowice 12, 2. Ml. Bolesław 11, 3. Chodow 9, 6. Hawierzów 6, 12. Trzyńca 0 pkt. Dziś: Trzyńca – Witkowice (20.00). (jb)

Turniej tenisa KS Groń Bystrzyca

Przy MK PZKO Bystrzyca oprócz siatkarzy i piłkarzy aktywnie udzielają się również tenisiści. W Parku PZKO mają bardzo dobre warunki – do dyspozycji są dwa korty tenisowe.

W ostatni weekend września klub sportowy zorganizował turniej w debłach członków KS Groń. Przy pięknej słonecznej pogodzie toczyła się zarta walka 8 par deblistów przez prawie 8 godzin. Najstarszym uczestnikiem okazał się Henryk Sajdok, który z partnerem M. Mojakiem wygrał turniej po zaciętych walkach. Na drugim miejscu uplasowała się para Czesław Sajdok i Marek Byrtus, zaś trzecie miejsce zajęła para Henryk Lasota (kierownik klubu) z R. Tomisem. Zwycięzcy turnieju otrzymali piękne puchary i dyplomy.

Nasua się pytanie – czy może do tradycyjnego turnieju w siatkówce organizowanego przez MK PZKO Bystrzyca nie dołączy kolejna impreza – drużynowy turniej w tenisie ziemnym? (Awi)

Echa piłkarskiego weekendu w I A klasie

DZIEĆMOROWICE 6:0 STARE MIASTO (3:0)

Bramki: Punčochář 2, Bilous 2, Špička, Vanečko. Dziećmorowice: Gradek – Novák, Prokop (58. Bilous), D. Kulinski, Maleňák – Hánl, J. Číž (81. Serjoszka), Vanečko, Špička – Schimke, Punčochář (74. Li-gocký). Elektrycy rozdają ciosy na lewo i na prawo. Tym razem ofiarami byli piłkarze ze Starego Miasta koło Frydku-Mistku. Już do przerwy podopieczni trenera Petra Czi-za zaaplikowali gościom trzy gole i w drugiej połowie mecz mógł się dogrywać na luzie. Bliski hat-tricka był Bilous, który notabene na boisku pojawił się dopiero w 58. minucie. Na 4:0 trafił głową Punčochář z dośrodkowania Špički, piątego gola dołączył Bilous, a na 6:0 wynik ustalił ponownie Bilous. Go-

ście wraz z gwizdkiem sędziego odetchnęli z ulgą.

STONAWA RASZKOWICE 3:4 (2:3)

Bramki: Przywara 2, Loder – Kacíř, Zeman, Malchárek, Feike. Stonawa: Glogár (50. Ptáček) – Wodecki, Janáček, Šurin, Hovůrka (81. Smiga) – Petruňa (68. Hawlášek), Przywara, Staufčík, Bystroň – Loder, Franc. Siódemka uchołdzi za numer szczęśliwy, ale nie dotyczy to z pewnością sytuacji, kiedy zespół przegrywa po raz siódmy w tym sezonie – jak stało się to w przypadku Stonawy. Na ławce trenerskiej debiut zaliczył Jaroslav Vodák, który zmienił w zeszłym tygodniu Miroslava Sikorę. Vodák wrócił do zespołu po dłuższej przerwie, ale po meczu mi-nę miał kwaśną. Po raz kolejny słabo spisał się bramkarz Glogár, któ-

rego forma daleka jest od ideału. Wejście rezerwowego bramkarza Ptáčka było jednak awaryjnym rozwiązaniem i nie przyniosło poprawy w defensywie. Stonawa dykto-wała grę, ale czterokrotnie straciła gola po stałych fragmentach gry. W drugiej połowie Franc przy stanie 3:3 przestrelał z 2. metra i jak wiadomo – niewykorzystane okazje lubią się mścić. Piłkę, która ugrzązła w kałuży błota, przejął Feike i w sytuacji sam na sam z Ptáčkem w 88. minucie znokautował gospodarzy.

PRZYBÓR LUTYNIA DOLNA 2:7 (1:1)

Bramki: Mičaník, Maluš – Čief 2, Habrda 2, Figura, Zuček, Hanusek. Lutynia D.: Kubala – Szmek, J. Vanečko, Zuček, R. Matys – Figura, Hanusek, Závacký, Habrda – Čief,

Andl. Wycieczka do miasta króla psychoanalizy Zygmunta Freuda zakończyła się dla dolnolutyńskich piłkarzy szczęśliwie, bo zwycięstwem w iście hokejowym stylu. Gospodarze kompletnie odpadli w drugiej połowie, pozwalając rywalowi na strzelenie sześciu bramek. Lutyniaczy poprawili sobie nastroje po trzech nieudanych kolejkach, w których nie zdobyli ani jednej bramki.

SUCHA GÓRNA BYSTRZYCA 1:1 (0:0)

Bramki: Běhounek – Hudzieczek. Sucha G.: Drobec – Osika, Kondziolka, Kotásek, Jasiok – Horvát, Varga, Kaleta, Nový – Běhounek, Čermák. Bystrzyca: Cymorek – Bauman, Szturc, Škarka – Polák, Lorenzini, Komár, Staniek (80. Kučera) – Kluz, Hudzieczek, Fóniok (90. Vik). Re-

mis zadowala obie strony, aczkolwiek bystrzyczanie gola na 1:1 stracili w 94. minucie spotkania. Gospodarze zaliczyli dobre spotkanie, częściej też od rywala mieli piłkę w posiadaniu. Bystrzyca grała z defensywie, ale w doliczonym czasie gry nie upilnowała Běhounea. Błąd popełnił tu Polák, który zbyt długo patyczkował się z piłką przy linii autowej, zamiast wybić ją w bezpieczne miejsce. Kierownik górno-suskiego klubu Oskar Bembek, jak również trener Bystrzycy Dušan Zbončák, byli zgodni co do tego, że remis jest sprawiedliwym odzwierciedleniem wydarzeń na boisku.

Mecz Czeladna – Šmiłowice został przełożony na inny termin.

Lokaty: 1. Czeladna 22, 2. Šmiłowice 21, 3. Dziećmorowice 20, 4. Bystrzyca 17, 5. Lutynia D. 15, 12. Sucha G. 6, 13. Stonawa 4 pkt. (jb)

SPORT POLSKI

● **PIŁKARZE PRZED MECZEM Z CZECHAMI.** Polscy piłkarze przygotowują się we Wronkach do sobotniego meczu z Czechami w ramach eliminacji mistrzostw świata. Trener Polski Leo Beenhakker zdaje sobie sprawę z rangi meczu, który pojutrze rozegrany zostanie na Stadionie Śląskim w Chorzowie. – *Starcie z Czechami to najważniejszy mecz i nie tylko dlatego, że jest najbliższy. Wywalczyć awans na mundial nie będzie łatwo, bo eliminacje są dużo krótsze, niż te do Euro 2008. Wówczas mieliśmy do rozegrania 14 meczów, a teraz jest ich tylko 10, więc każda strata punktów dużo bardziej boli. Po meczu ze Słowenią byliśmy zawiedzeni, ale cztery dni później okazało się, że Czesi mogą stracić punkty z Irlandią Północną – przypominał selekcjoner Orłów.* W kadrze biało-czerwonych nie brakuje też trójki piłkarzy zawieszonych po meczu z Ukrainą: Boruca, Majewskiego i Dudki. Sobotniemu pojedynkowi towarzyszą duże emocje. Do Chorzowa szycy się spora grupa czeskich kibiców, organizatorzy przewidują komplet publiczności. W tabeli grupy 3 prowadzi Polska (4 pkt.) przed Słowenią (3) i Słowacją (3). Czesi zaliczyli tylko jedno spotkanie – zremisowane 0:0 z Irlandią Północną.

● **LOSOWANIE PUCHARU UEFA: LECH POZNAŃ RYWALI.** W szwajcarskim Nyonie odbyło się losowanie fazy grupowej Pucharu UEFA. Lech Poznań trafił do grupy H z CSKA Moskwa, Deportivo La Coruna, Feyenoordem Rotterdam i Nancy. Faza grupowa zostanie rozegrana między 23 października a 18 grudnia. Lech w pierwszej kolejce zaplanowanej na 23 października będzie pauzował. Rywalizację zacznie 6 listopada meczem na własnym stadionie w Nancy. 27 listopada uda się do Moskwy na spotkanie z CSKA. 3 lub 4 grudnia będzie gościł Deportivo, a ostatni gru-

powy 17 lub 18 grudnia mecz zagra w Rotterdamie z Feyenoordem. 40 zespołów zostało podzielonych na osiem grup. Każdy rozegra cztery spotkania – dwa na własnym stadionie i dwa na wyjeździe. Po trzy najlepsze ekipy z każdej grupy awansują do 1/16 finału. Od tej fazy rozgrywek rywalizacja toczy się systemem pucharowym. Finał obecnej edycji Pucharu UEFA rozegrany zostanie 20 maja 2009 roku w Stambule.

● **KUBICA POZOSTANIE W BMW SAUBER.** Spekulacje na temat przyszłości Roberta Kubicy dobiegły końca. Jedyny Polak w Formule 1 w przyszłym sezonie będzie nadal ścigał się w bolidzie BMW Sauber. W niemieckim zespole zostaje także Nick Heidfeld. Kubica do tej pory zarabiał w BMW Sauber 3 miliony euro, a Heidfeld inkasował o 7 milionów więcej. Teraz sytuacja się zmieni. Znakomita postawa Polaka w tym sezonie zaowocowała dużą podwyżką. Według nieoficjalnych informacji, nowy kontrakt Kubicy z BMW Sauber gwarantuje mu zarobki w wysokości 12 milionów euro. 24-letni kierowca będzie więc najlepiej zarabiającym polskim sportowcem.

● **KŁOPOTY FINANSOWE »GIEKSY«.** GKS Katowice, po 13 kolejkach rozgrywek 1. ligi (II liga), zajmuje ostatnie miejsce w tabeli. Sytuacja klubu jest fatalna. Zawodnicy nie otrzymują na czas wypłat. Na znak protestu przed ostatnim meczem z Górnikiem Łęczna gracze pojawili się na murawie z 10-minutowym opóźnieniem. – *Mam do nich ogromny żal. Jeśli sytuacja się nie poprawi, to dokończymy sezon z juniorami* – stwierdził prezes GKS-u, Jan Furtok. – *Ta forma protestu nie była wymierzona w klub, a tym bardziej w prezesa. Jedno jest pewne: pieniądze muszą się znaleźć* – powiedział kapitan zespołu, Krzysztof Markowski. (jb, PAP)